Jaarverslag 2020

PCBO Leiderdorp

Eigentijds en vertrouwd!

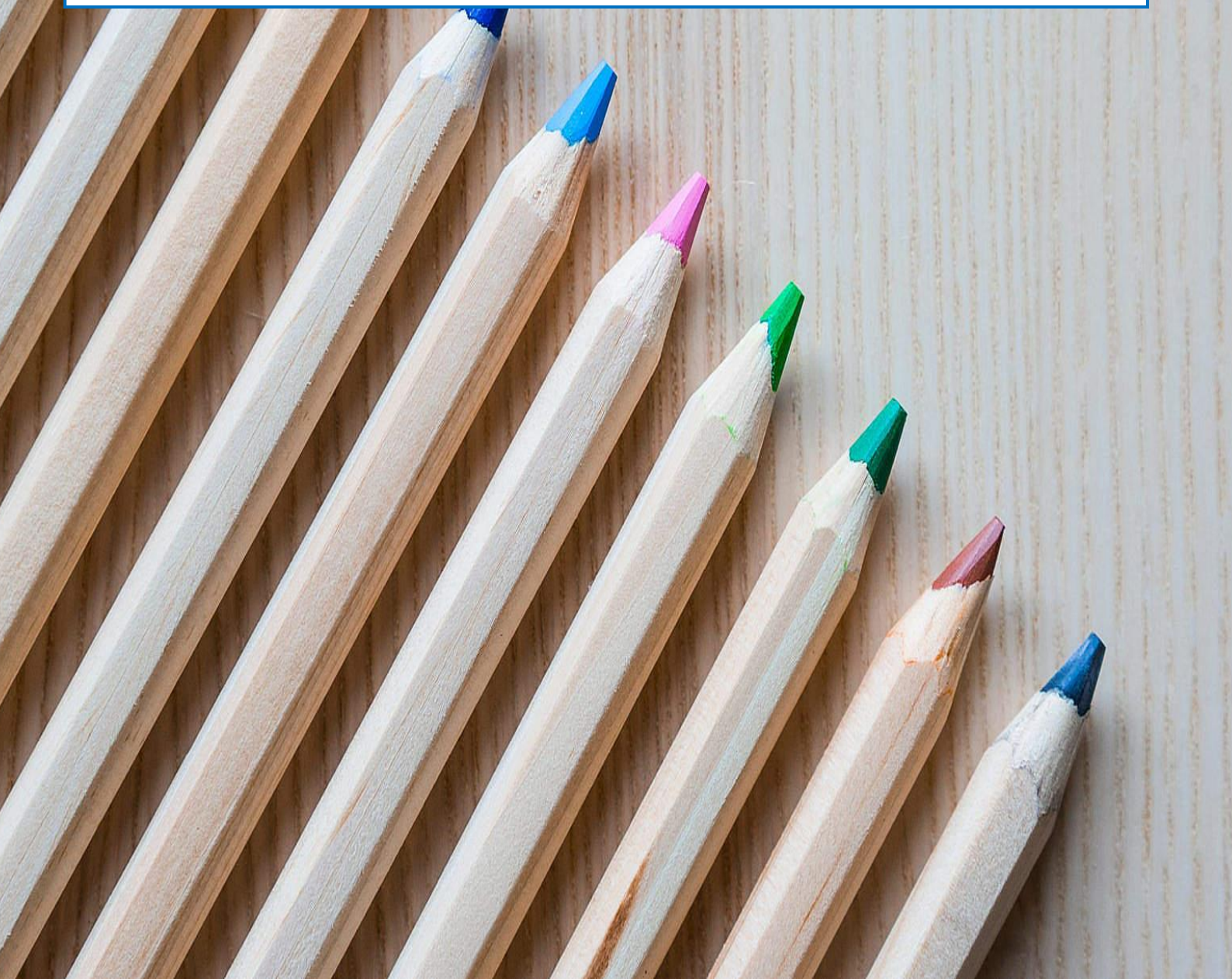

Jaarverslag 2020

Stichting PCBO Leiderdorp

Marjoleintuin 58
2353 PL Leiderdorp

071-5425503
administratie@pcboleiderdorp.nl
www.pcboleiderdorp.nl

Inhoudsopgave

A		**Bestuursverslag**	
		Instellingsgegevens	04
1.		Voorwoord	05
2.		Samenvatting	06
3.		Verslag van de Raad van Toezicht	07
4.		Verslag Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad	10
5.		Algemeen	11
	5.1	Doelstellingen	11
	5.2	Missie	11
	5.3	Governance	12
	5.4	Allocatie van middelen	14
	5.5	Administratieve organisatie	14
	5.6	Vervangingen, uitkeringen na ontslag	15
	5.7	Klachtenregeling, tevredenheidsonderzoeken	15
	5.8	Privacy	15
	5.9	Personeelssamenstelling	16
	5.10	Strategisch personeelsbeleid	17
	5.11	Werkdrukregeling	18
	5.12	Ziekteverzuim	18
	5.13	Huisvesting	19
	5.14	Duurzaamheid	20
6.		Onderwijs	21
	6.1	Ontwikkeling	21
	6.2	Leerlingen	21
	6.3	Passend onderwijs	22
	6.4	Onderwijsachterstandsbeleid	23
	6.5	CITO	23
	6.6	Schoolkeuze vervolgonderwijs	24
	6.7	Kwaliteitsonderzoek Inspectie Onderwijs	26
	6.8	Corona-effecten?	26
	6.9	Prestatie box	27
	6.10	Onderzoek en internationalisering	27
7.		Financiën	28
	7.1	Verkort overzicht	28
	7.2	Toelichting	29
	7.2.1	Algemeen	29
	7.2.2	Staat van baten en lasten	30
	7.2.3	Balans en resultaatsbestemming	31
	7.2.4	Kengetallen	33
	7.3	Schoolfondsen	34
	7.4	Treasury	34
	7.5	Interne beheersing en controle	35
	7.6	Risico’s	35
	7.7	Continuïteitsparagraaf	36
	7.8	In control statement	39
B		**Jaarrekening**	40

Instellingsgegevens

Algemeen	
Bestuursnummer	41316
Naam instelling	Stichting Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp
KvK-nummer	40445203
Adres	Marjoleintuin 58, 2353 PL Leiderdorp
Telefoon	071-5425503
Website	www.pcboleiderdorp.nl

Scholen	Brin-nummer	Directie
PCB Willem de Zwijger	11LF	Mw. S. Nagelkerke
PCB Kastanjelaan	11WQ	Dhr. R. Vahl
PCB ’t Bolwerk	13CL	Mw. A. van Vliet
PCB Regenboog	11LF01	Dhr. R. Sarneel

Raad van Toezicht
Dhr. J. de Kort, voorzitter Dhr. B. Jongman Dhr. O. Gennissen, secretaris Dhr. J. De Groot Dhr. A. Pouwels

Bestuur
Directeur-Bestuurder: Dhr. P. Laman

Administratiekantoor
OHM Contactpersoon: Dhr. H. Beuman Rooseveltstraat 18, 2321 BM Leiden Telefoon: 071-5166600 E-mailadres: h.beuman@ohm.nl

1. Voorwoord

Het jaar 2020 werd in sterke mate beheerst door het coronavirus. Gedurende het jaar zijn voor het onderwijs tot 3 keer toe de bordjes verhangen. Allereerst werden in maart de scholen geheel gesloten en moest het digitale thuisonderwijs worden ontwikkeld. Vervolgens kwam een overgangsperiode met halve klassen en deels thuisonderwijs, waarna de scholen weer geopend werden. Tegen de kerstvakantie werden de scholen opnieuw gesloten om pas in februari 2021 heropend te worden. Zowel voor de kinderen en hun ouders maar zeker ook voor de leerkrachten is het allemaal niet makkelijk geweest. Dat we ons er desondanks goed doorheen hebben geslagen is een prestatie van formaat!!

Elke wijziging ging gepaard met weer net andere protocollen, die de spelregels bepaalden waaronder het onderwijs gegeven moest worden. Van ventilatie en mondkapjes, ouders buiten school, testen tot quarantaines… Het heeft allemaal veel tijd van de normale gang van zaken afgesnoept. Nogal wat van de gebruikelijke activiteiten hebben ook geen doorgang kunnen vinden.

En zoals volgend jaar uit het jaarverslag 2021 zal blijken, daarmee was de koek nog steeds niet op. Grote vraag naast de organisatorische en financiële consequenties is natuurlijk of en in welke mate deze pandemie ten koste is gegaan van de kwaliteit van het onderwijs, zowel cognitief als sociaal-emotioneel.

In het verslag over 2020 zal op meerdere onderdelen op de effecten worden teruggekomen. Verder wordt een toelichting gegeven op de uitkomsten over het boekjaar 2020 van de Stichting Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp. Het verslag bestaat uit de balans per 31 december 2020, de rekening van baten en lasten over 2020, en ook een toelichting op de balans en de rekening van baten en lasten. Daarbij wordt ook ingegaan op de belangrijkste verschillen tussen de begroting 2020 en de jaarrekening 2020. In het jaarverslag wordt verder een toelichting gegeven op het beleid, de structuur, activiteiten en financiën gedurende het boekjaar. Ook is getracht inzicht te geven in (mogelijke) toekomstige (financiële) ontwikkelingen.

De jaarrekening is opgesteld door Onderwijsbureau Hollands Midden in opdracht van PCBO Leiderdorp en gecontroleerd door Van Ree Accountants.
De jaarrekening is opgenomen in dit verslag onder B.

Leiderdorp, 26 mei 2021

Peter Laman, directeur-bestuurder PCBO Leiderdorp

2. Samenvatting

Ondanks de ‘coronastoringen’ kan ook 2020 door PCBO Leiderdorp als een goed jaar worden beschouwd. Het leerlingenaantal stabiliseert, de doorstroming naar het voortgezet onderwijs lag op het beoogde niveau, het ziekteverzuim van medewerkers was beperkt en het financieel resultaat was in zijn geheel bezien opnieuw positief. Tel uw zegeningen.

Naast de cognitieve vakken (taal, rekenen, wereldoriëntatie) en basisvaardigheden wordt via een doorlopende leerlijn aandacht gegeven aan de sociaal-emotionele ontwikkeling. Getracht wordt daarbij ook om waarden en normen meer centraal te stellen. Omdat bij de kleuters bleek dat met schooljudo ook goed een link naar een aantal waarden valt te leggen (respect, vertrouwen, assertiviteit en dergelijke), is dit stapsgewijs uitgebreid tot groep 5. Veel aandacht is besteed aan de verdere vormgeving van aandacht voor sociale veiligheid, sociaal-emotionele ontwikkeling en privacy beleid. Daarmee is en wordt de basis gelegd voor de kwaliteit van ons onderwijs.

Geleidelijk aan komt er, ook door extra middelen voor werkdrukvermindering, meer ruimte voor onderwijsassistenten en aparte vakleerkrachten (naast gymnastiek ook voor Engels en Moderne Media).

Weliswaar hadden we aan het eind van het schooljaar 2019-2020 de nodige vacatures, maar de opvulling daarvan is goed gelukt. Door inzet en inventiviteit van het personeel zijn problemen bij ziektevervanging binnen de perken gebleven.

In materiële zin is er ook weer het nodige gebeurd, van aanschaf van nieuw meubilair tot aan aanpassing van lokalen en onderhoud van klimaatvoorzieningen. De grote impact van corona op al onze activiteiten is door de inzet van velen beheersbaar gebleven. Er lijkt geen sprake van een enorme dip in de prestaties van de leerlingen, mede door de inzet van de kinderen zelf, hun ouders en natuurlijk de leerkrachten. Het probleem van de voor corona bestaande achterstand is - zoals te verwachten was - niet kleiner geworden. Veel moeilijker meetbaar is de invloed op de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Financieel gezien heeft 2020 een beperkt positief exploitatieresultaat opgeleverd (€ 37.000). Dit is echter maar een deel van het verhaal wanneer bedacht wordt dat we de eenmalige cao-uitkering van € 130.000 uit de lopende exploitatie hebben betaald, waardoor de daarvoor gevormde bestemmingsreserve grotendeels aan de algemene reserve kan worden toegevoegd.

Bij dit alles kunnen we vaststellen dat, in tegenstelling tot de eerdere gemeentelijke, op daling wijzende prognoses, het leerlingaantal zich lijkt te stabiliseren. Ook onze eigen keuze om de omvang van de School Kastanjelaan te beperken, lijkt een minder groot effect te krijgen dan verwacht, gezien de toename op de andere scholen.

Er is weer door velen ontzettend veel werk verzet, te veel om samen te vatten, dus lees het onderstaande verslag!

3. Verslag van de Raad van Toezicht

Vooraf

De Raad van Toezicht (RvT) fungeert als interne toezichthouder op het bestuur. De RvT voert regelmatig overleg met het College van Bestuur (CvB) en de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR). Ieder bewaakt vanuit een eigen verantwoordelijkheid de maatschappelijke kerntaak en waarde van de PCBO. De RvT verantwoordt zich via dit jaarverslag over de werkzaamheden in 2020.

Samenstelling Raad van Toezicht

Binnen de PCBO is er een scheiding gebracht tussen de functies van bestuur en intern toezicht in overeenstemming met artikel 5, tweede lid, sub a van de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs. De functiescheiding is vastgelegd in de statuten van de stichting. De Raad van Toezicht bestaat statutair uit vijf leden. De leden van de RvT ontvangen voor hun werkzaamheden geen vergoeding. De statuten en de functie en werkwijze van de RvT zijn in 2020 niet gewijzigd. De RvT kwam viermaal bijeen in een regulier overleg met de bestuurder, en ook twee keer in een aanvullend overleg zonder de bestuurder.

De volgende leden waren in 2020 lid van de Raad van Toezicht:

- J. de Kort, voorzitter, lid sinds 14 februari 2014
- O. Gennissen, secretaris, lid sinds 17 december 2018
- J. de Groot, lid sinds 17 december 2018
- B. Jongman, lid sinds 4 juni 2018
- A. Pouwels, lid sinds 10 december 2019

De huidige leden van de Raad van Toezicht bekleden de volgende (neven)functies:

Dhr. O. Gennissen	- Hoofdfunctie: DGA Arcus Mira b.v. (BOzARC) en Stockrose b.v. - Nevenfunctie: (betaald) Lid Rekenkamercommissie HH Rijnland - Nevenfunctie: (onbetaald) Bestuurslid Stichting Leids Archeospecialistisch Bureau
Dhr. J. de Groot	- Hoofdfunctie: Directeur Strategie Eneco - Nevenfunctie: (onbetaald) Lid RvC Suniverse Holding BV
Dhr. B. Jongman	- Hoofdfunctie: Specialist Intensieve Begeleiding Rabobank - Nevenfunctie: (onbetaald) Coach Qredits Microfinanciering Nederland - (betaald) Lid Raad van Toezicht Stichting Samenwerkende Basisscholen Alkemade
Dhr. J. de Kort	- Hoofdfunctie: Wetenschappelijk docent economie, universiteit Leiden - Nevenfunctie: geen
Dhr. A. Pouwels	- Hoofdfunctie docent Latijn en Nederlands aan het Northgo College te Noordwijk - Nevenfunctie: geen

Toezichtrol

De belangrijkste taak van de intern toezichthouder is het toezien op effecten van het (strategisch) beleid, naleving van wettelijke voorschriften, rechtmatige inkomsten en rechtmatige en doelmatige uitgaven, en ook rechtmatig handelen van de bestuurder. Hierover spreekt de RvT met het bestuur.

Jaarverslaggeving

De RvT heeft zijn goedkeuring gegeven aan het jaarverslag en de jaarrekening over 2019 en de begroting voor 2021. De jaarrekening en het accountantsverslag zijn in aanwezigheid van de accountant besproken. Met de accountant en bestuur is gesproken over onder meer de hoogte van het bedrag waarvoor de directeuren in de scholen tekenbevoegd zijn, het ziekteverzuim dat weliswaar laag is, maar vanwege corona wel hoger kan worden, met de daarbij behorende kostentoename en het risico op btw-naheffing vanwege het huurcontract met FloreoKids. De RvT wijst een accountant aan voor de controle van de jaarcijfers. Sinds de oprichting van de stichting voert Van Ree Accountants de controle uit. De RvT heeft besloten de overeenkomst voort te zetten (jaarlijks opzegbaar).

Begroting

De RvT heeft zijn goedkeuring gegeven aan de begroting 2021. Met het bestuur is onder andere gesproken over de waar te nemen kostenstijgingen en het eigen risico voor het verzuim. De PCBO draagt een eigen risico en dat lijkt geld op te leveren. Wanneer het leerlingaantal rond de 750 leerlingen blijft kan de stichting de kosten wel dragen, al is er geen sprake van een ‘vetpot’. Er zitten wel een substantieel aantal investeringen aan te komen. Als andere jaren blijft de begroting conservatief van aard.

Bestuur

De RvT heeft met het CvB nagedacht over een mogelijke toekomstige aansturing van de scholen.

Overleg Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad

In 2020 is het er vanwege de coronacrisis en de wisseling van voorzitter van de GMR niet toe gekomen om met de GMR te spreken.

Werkgeversrol

De PCBO verkeert momenteel in rustig vaarwater. Er wordt veel geïnvesteerd in onderwijskwaliteit, in personeel en gebouwen. Financieel is PCBO stabiel. De arbeidsovereenkomst met de bestuurder is verlengd tot augustus 2022. De beloning is daarbij volgens de cao voor bestuurders PO.

Adviesrol

De RvT heeft naast zijn taken als toezichthouder en werkgever voor het bestuur ook een klankbordfunctie voor het CvB. In 2020 is met het CvB gesproken over de gemaakte keuzes en dilemma’s in het bestuursformatieplan. Onderwerpen die hiermee in samenhang zijn besproken zijn de werkdruk en het werkdrukakkoord PO. Het CvB gaat in overleg met de MR’s over de te nemen maatregelen.

De RvT is geïnformeerd over de leerlingen-, personeels-, en oudertevredenheidsonderzoeken. Over het algemeen is de tevredenheid goed, al zijn er altijd verbeter- en aandachtspunten. Het CvB pakt deze punten in overleg met de scholen op.

De RvT spreekt zijn waardering uit voor de inspanningen die het College van Bestuur heeft gedaan. Ook spreekt de RvT zijn waardering uit voor het vele werk dat de medewerkers hebben verricht.

4. Verslag van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad

Dit jaarverslag van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) geeft informatie over de werkzaamheden van de raad in de Stichting Protestants Christelijk Basisonderwijs (PCBO) te Leiderdorp in 2020. De raad is gedurende 2020 vier keer bijeengekomen.

De raad is samengesteld uit twee leden van ieder van de vier scholen die samen de Stichting PCBO vormen. Het gaat hierbij om één lid oudergeleding en één lid personele afvaardiging.

De raad bestond dit jaar uit:

Oudergeleding

School	Lid
't Bolwerk	Martha Zand, Krijn Fieret
Regenboog	Arres van Dijk
Kastanjelaan	Pol van Lier (voorz. tot 1/8) → Sytske Rinsma (voorz. na 1/8)
Willem de Zwijger	Peter Plooij

Personeelsgeleding

School	Lid
't Bolwerk	Jan van der Wel
Regenboog	Petra Bleijinga
Kastanjelaan	Ada de Lange (secretaris tot 1/8)
Willem de Zwijger	Marjet Pit (secretaris na 1/8)

De heer Laman (directeur-bestuurder) is aangeschoven bij alle vergaderingen om vragen te beantwoorden en lopende zaken nader uit te leggen of te verklaren.

De GMR heeft dit jaar onder andere de volgende zaken behandeld:

- Vakantierooster 2020-2021;
- Privacyregelingen;
- Corona;
- Leerling- en oudertevredenheidsonderzoek;
- Huisvestingsplan gemeente;
- Bestuursformatieplan 2020-2021;
- Werkdrukakkoord, gelden ministerie;
- Begroting 2021;
- Meerjarenbegroting 2021-2024;
- Vrijwillige ouderbijdrage;
- Cao met functiebeschrijving leerkrachten;
- Traject sociale veiligheid.

In overeenstemming met de wetgeving moet er twee keer per jaar overleg zijn met leden van de Raad van Toezicht. Door corona is dit helaas beperkt. Daarbij zijn actuele onderwerpen besproken en ook de relatie tussen GMR en de bestuurder. De GMR is blij met de goede resultaten over 2020, de financiën staan er goed voor en de formatie is op niveau.

5. Algemeen

5.1 Doelstellingen

In 2018 zijn zowel het strategisch beleidsplan als het onderwijskundig beleidsplan en de vier schoolplannen herijkt en opnieuw vastgesteld voor een periode van vier jaar. Komend schooljaar worden deze doelstellingen opnieuw geformuleerd en waar mogelijk verder gekwantificeerd, onder meer in schooldoelen.

Er is bewust voor gekozen om niet mee te doen aan een vrij algemeen streven naar nieuwe visies en concepten die extra "klanten" (ouders) zouden kunnen trekken. Vastgehouden is en wordt aan klassikaal en gestructureerd, waar nodig passend, onderwijs met duidelijke regels, veel aandacht voor taal, rekenen, moderne media en Engels in een veilige en vertrouwde omgeving.

De belangrijkste doelstellingen in de plannen zijn:

- Kwalitatief goed onderwijs om kinderen een sterke basis mee te geven;
- Verdere uitbouw en versterking van de gezamenlijke onderwijskundige opzet;
- Gebruiken van optimale lesmethoden en (digitale) hulpmiddelen;
- Versterken van passend onderwijs in klasverband;
- Investeren in personeelskwaliteit, mede door gebruik van onderwijsassistenten en vakleerkrachten;
- Continueren van een financieel solide basis;
- Streven naar stabilisatie van het huidige leerlingaantal (op 1 oktober 750);
- Handhaving van vier locaties voor PCBO-onderwijs in Leiderdorp;
- Zoeken naar samenwerking, waar nodig en mogelijk.

5.2 Missie

Bij het besluit van de algemene ledenvergadering in 2013 van de toenmalige PCSV om de vereniging om te zetten in een stichting PCBO is ook een richtinggevend kader vastgesteld. Rode draad daarin was de keuze voor degelijk onderwijs waarbij de waarden en normen van de protestants-christelijke traditie een duidelijk onderdeel van de identiteit blijven vormen. In zowel het Strategisch Beleidsplan als het Onderwijskundig Beleidsplan en de keuze van lesmethoden is dit vertaald.

Missie en doelstelling zijn als volgt omschreven: Ons onderwijs is een effectieve combinatie van degelijk traditioneel onderwijs aangevuld met moderne inzichten en instrumenten, die passen bij de kinderen van nu. Basisvakken als taal, rekenen, moderne media en Engels zijn erg belangrijk. Inspiratie wordt gevonden in de protestants-christelijke traditie. Begrippen als naastenliefde, respect voor anderen en vertrouwen in elkaar, verantwoordelijkheidsgevoel, waardering voor de natuur en het leven en je talenten ontwikkelen komen onder meer door Bijbelverhalen aan bod.

Elk kind krijgt op een PCBO-school het onderwijs dat bij hem of haar past. Niet een eenzijdige door de school gekozen pedagogische visie, maar een aanpak die bij het kind past staat centraal. *De PCBO-scholen zijn toegankelijk voor alle kinderen zonder onderscheid van godsdienst of levensbeschouwing. Wel wordt ervan uitgegaan dat missie en doelstelling van de school en de wijze van invulling daarvan wordt gerespecteerd.*

Bij de verdere invulling van de missie en doelstelling heeft zich geleidelijk een drieluik ontwikkeld in de aanpak.

1) Een zwaar accent op de basisvakken taal, rekenen, moderne media en Engels;
2) Aanbod in de vorm van atelieronderwijs van een breed aantal kennisgebieden waaronder in ieder geval wereldoriëntatie, techniek, muziek, cultuur, bewegingsonderwijs en handvaardigheid;
3) Veel aandacht voor sociaal-emotionele ontwikkeling en sociale vaardigheden (karaktervorming) in een veilige leeromgeving.

5.3 Governance

Bij de inrichting en werkwijze van de stichting wordt de code goed bestuur van de PO-Raad gehanteerd. Belangrijk is een duidelijke scheiding tussen bestuur en toezicht. Daarnaast is bijvoorbeeld veel van de verantwoording terug te vinden op de websites van stichting en scholen.

In de afgelopen jaren hebben, uitgaande van de statuten, de rollen van de stichtingsorganen een meer vaste vorm gekregen. De Raad van Toezicht vervult (ook adviserend) de werkgeversrol naar de bestuurder en richt zich op kaderstelling (via begroting, strategisch beleid) en control (jaarrekening, CITO-uitslagen, tevredenheidsonderzoek). De RvT blijft op afstand van de dagelijkse bedrijfsvoering. De GMR richt zich vooral op personeelsbelangen en inbreng van ouders. RvT en GMR sluiten via periodiek overleg kort. De bestuurder richt zich op strategisch onderwijsbeleid en bedrijfsvoering en poogt daarbij optimale transparantie over zijn handelen te betrachten.

De samenwerking met de GMR is ook in 2020 positief geweest. De partijen zijn zich bewust van de noodzaak om samen op te trekken. Binnen dit organisatiemodel bestaat aldus een driehoek van Raad van Toezicht, directeur-bestuurder en Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad. Voorwaar een opzet met checks and balances!

Bij de oprichting van de Stichting PCBO per 13 februari 2014 is voorzien in een directeur-bestuurder en vier schooldirecteuren. Elk van de directeuren heeft één of meerdere bovenschoolse directietaken (onderwijs, ICT, communicatie, personeelsbeheer en bedrijfsvoering). Eén van de directeuren fungeert als plaatsvervangend directeur-bestuurder bij diens afwezigheid.

De gekozen structuur is een belangrijke motor geweest voor de overgang van min of meer aan zichzelf overgelaten scholen, naar een organisatie waarin sprake is van intensieve samenwerking. Inmiddels is mede hierdoor sprake van een model waarin de scholen voor 70 à 80% een gezamenlijke wijze van werken hebben en voor ongeveer 20 à 30% eigen aanvullingen hierop. Zodoende kunnen vrij kleine scholen toch de nodige voordelen van grootschaligheid bereiken. We kiezen bewust voor scholen als gemeenschap met niet meer dan 200 à 250 leerlingen waar men elkaar kent. Het feit dat leerkrachten van de vier scholen met elkaar kennis en ervaring kunnen delen zonder direct vast te lopen in verschillen van lesmethoden wordt als uiterst positief ervaren. Ook het in de jaren 2014/2016 vrij grote aantal wisselingen van personeel tussen de scholen heeft tot meer onderlinge samenwerking en begrip geleid. We doen het samen!

Organogram PCBO Leiderdorp

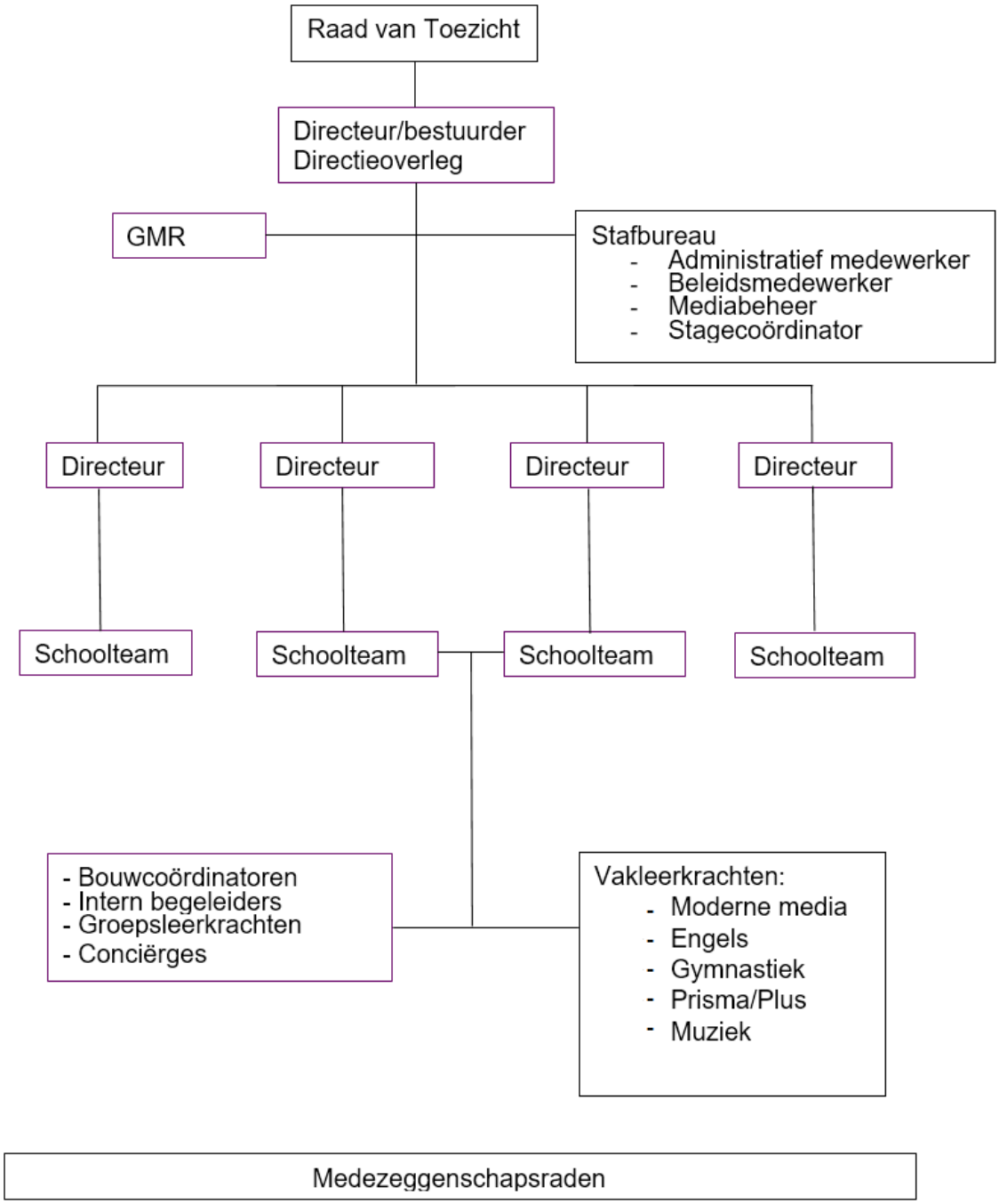

5.4 Allocatie van middelen

Van oudsher worden de middelen die de PCBO ontvangt toegerekend per school. Een school dient een zogeheten BRIN-nummer te hebben in de administratie van OCW (DUO) op basis waarvan de middelen worden toegedeeld. Sterk bepalend bij de toedeling van middelen is het aantal leerlingen van een school. De PCBO kent drie scholen met een BRIN-nummer. De Willem de Zwijgerschool en de Regenboog vallen onder hetzelfde BRIN-nummer. Naast de middelen die de scholen van OCW ontvangen (ca. € 4,5 miljoen) zijn er ook inkomsten via het samenwerkingsverband passend onderwijs (€ 160.000) en natuurlijk via ouderbijdragen, vrijwillig en voor tussenschoolse opvang e.d. (bij elkaar ca. € 110.000).

De verdeling van het grootste deel van de middelen wordt op basis van gezamenlijk beleid centraal bepaald. Dat geldt natuurlijk voor de personeelskosten (ca. € 3,5 miljoen) maar bijvoorbeeld ook voor onderhoud, meubilair, leermiddelen, ICT-apparatuur en dergelijke. Schooldirecteuren beschikken over een eigen budget voor zaken als klein onderhoud, lesmaterialen, passend onderwijs, scholing e.d. Daarnaast beschikken ze in overleg met de MR over de gelden van de vrijwillige ouderbijdragen, maar ook de bijdragen voor schoolreisje, kamp en dergelijke.

Op jaarbasis beschikken de scholen gezamenlijk over ca. € 200.000 uit de externe bijdragen en € 75.000 uit ouderbijdragen.

Bij de centrale toedeling van geld worden de totaal beschikbare budgetten gebruikt om de scholen naar behoefte en noodzaak en dus vaak op basis van het aantal leerlingen van middelen te voorzien. Dit loopt niet geheel parallel met de OCW-criteria bij bijvoorbeeld een wat toegesneden klassenindeling of wanneer meer onderhoud noodzakelijk is etc.

5.5 Administratieve organisatie

In de afgelopen jaren is in overleg met administratiekantoor en accountant de nodige aandacht besteed aan de diverse onderdelen van de administratieve organisatie. Naast het managementstatuut werd in 2015 ook een handboek AO opgesteld en een treasury-statuut. Begin 2020 is een afzonderlijk inkoop- en aanbestedingsbeleid vastgesteld.

Om scholen een meer zelfstandige positie te geven bij inkoop, zijn in het managementstatuut de bevoegdheden van directeuren tot het sluiten van inkoopcontracten (binnen de daartoe op PCBO-niveau gemaakte afspraken) verruimd. Het treasury-statuut is volgens de wettelijke regelgeving. De factuuradministratie is geheel gedigitaliseerd en voorzien van diverse controlepunten. Medio 2016 zijn de schoolfondsen, duidelijk te onderscheiden, in de PCBO-administratie ondergebracht en daarmee ook onderdeel van het jaarverslag geworden. Geleidelijk aan begint deze werkwijze ook bij de scholen te wennen. De intentie is om binnen de organisatie een eigen stafmedewerker bedrijfsvoering/controller aan te stellen om de beheersing van de voorwaardenscheppende bedrijfsvoeringsfuncties te versterken.

5.6 Vervanging, uitkeringen na ontslag

De landelijke, al een flink aantal jaren voorspelde, problemen bij de beschikbaarheid van leerkrachten hebben PCBO tot nu toe minder parten gespeeld dan verwacht. Zowel bij de werving van nieuw personeel als bij de vervanging bij ziekte zijn tot nu toe vrijwel steeds goede oplossingen gevonden. Dat we dat geheel op eigen kracht kunnen doen, vaak met (voormalige) stagiaires of gepensioneerde leerkrachten, tekent de kracht van de organisatie. Tegelijkertijd moeten we attent blijven omdat de voorspelling is dat de tekorten alleen maar groter worden.

In het verslagjaar zijn er geen uitkeringsverplichtingen geweest of ontstaan. Het nieuwe kabinet heeft inmiddels de scherpe kantjes van de WWZ voor het onderwijs afgeslepen, zodat min of meer de oude regeling rond aanstellingsverplichtingen weer geldt. Om te voorkomen dat onnodig uitkeringsverplichtingen ontstaan, is de administratie in overleg met het administratiekantoor zo ingericht dat tijdelijke contracten goed bewaakt worden.

5.7 Klachtenregeling, tevredenheidsonderzoeken

De Stichting PCBO kent een eigen klachtenregeling, onder meer zichtbaar via de website. In 2020 zijn geen klachten op basis van de regeling ingediend.

In 2020 is een personeelstevredenheidsonderzoek op alle vier de scholen gehouden. De algemeen gemiddelde tevredenheid ligt met 8,4 aanmerkelijk hoger dan het landelijk gemiddelde (7,7) en is ook flink hoger dan in 2018 (7,9). De uitkomsten zijn in de teams en met de MR's besproken maar gaven geen aanleiding tot bijzondere aandachtspunten.

In 2020 vond ook weer een tevredenheidsonderzoek onder leerlingen plaats. Ook daar bleek de score met gemiddeld 8,4 duidelijk hoger dan het landelijk gemiddelde (8,1). Aan enkele minder gewaardeerde punten wordt inmiddels gewerkt. Dat geldt vooral voor de ruimte op het schoolplein van de School Kastanjelaan waar de bovenbouw erg tekortkomt (zie ook par. 5.16). Het leerling tevredenheidsonderzoek vindt ook in 2021 weer plaats, evenals een tevredenheidsonderzoek onder ouders. In alle onderzoeken is speciale aandacht geweest voor de (corona)verwikkelingen die het jaar hebben getekend.

De feedback die deze onderzoeken oplevert wordt beschouwd als bouwmateriaal voor de verdere versterking van het PCBO-onderwijs.

5.8 Privacy

Per 25 mei 2018 werd nieuwe (Europese) regelgeving rond privacy van kracht. Dit heeft bij de PCBO tot aanscherping van een aantal regels en procedures geleid. Zo is er een nieuw privacyreglement van kracht geworden, zijn afspraken gemaakt met leveranciers over het gebruik van persoonsgegevens, is een externe functionaris gegevensbescherming (FG) aangesteld en zijn medewerkers en ouders geïnformeerd. De functionaris gegevensbescherming maakt jaarlijks een overzicht van de stand van zaken en eventuele gebreken. In de beginfase blijkt vooral de toestemming van ouders (die ze periodiek opnieuw moeten geven) over het gebruik van foto- en filmmateriaal een belangrijke hobbel te zijn. Inmiddels heeft de GMR ook ingestemd met het register van verwerkingen waarin voor alle door de PCBO gebruikte persoonsgegevens de regels zijn vastgesteld.

Hoewel deze regeling opnieuw voor veel (administratief) geregel heeft gezorgd lijkt de eerste fase behoorlijk doorlopen te zijn volgens de functionaris gegevensbescherming.

5.9 Personeelssamenstelling

Per 1 januari 2020 had de PCBO Leiderdorp 76 medewerkers (46 fte). Per 1 januari 2021 bedroeg dit 80 (49 fte). De uitbreiding is een gevolg van uitbreiding conciërgecapaciteit, onderwijsassistenten en vakleerkrachten.

De leeftijdsopbouw van het personeel houdt de aandacht. Het aantal 55-plussers bedraagt 28 en beneden 35 jaar 15. Vrijwel alle 60- plussers stellen het stoppen met werken uit. Was in het VUT-tijdperk 58 of 60 jaar een goed moment om te stoppen, nu lijkt 65 of 67 de norm geworden.

Deze ontwikkeling komt op korte termijn gelegen gezien de kleinere instroom op de PABO's en het stijgende gebrek aan vervangers, op wat langere termijn is echter een vergroening van het personeelsbestand gewenst om een evenwichtige leeftijdsopbouw te bereiken. Deze ontwikkeling komt mondjesmaat op gang.

Er wordt gewerkt aan een leeftijdsbewust personeelsbeleid met waar mogelijk meer instroom van jonge leerkrachten met nieuwe ideeën en energie. Een bijzonder aandachtspunt vormt het zeer geringe aantal mannelijke leerkrachten. De voorbeeldfunctie voor de kinderen vraagt om een evenwichtiger verdeling. 30% van de leerkrachten wordt beloond op L11-niveau (landelijk 25%).

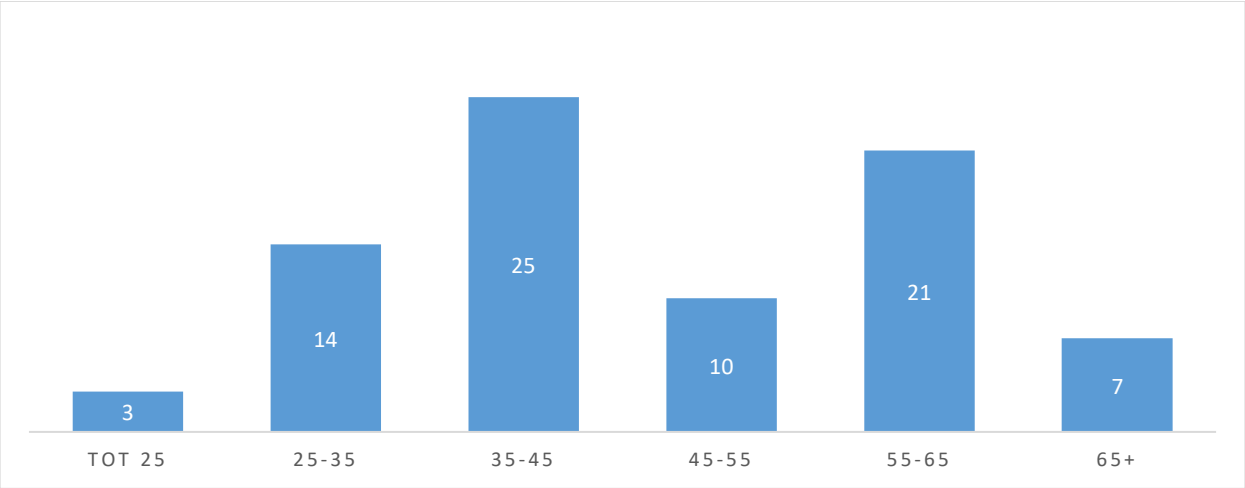

Leeftijdscategorie	Mannen	Vrouwen
Leeftijd tot 25	0	3
Leeftijd 25 - 35	1	13
Leeftijd 35 - 45	1	24
Leeftijd 45 - 55	1	9
Leeftijd 55 - 65	5	16
Leeftijd 65+	2	5

De verdeling van de medewerkers over de diverse functies is als volgt:

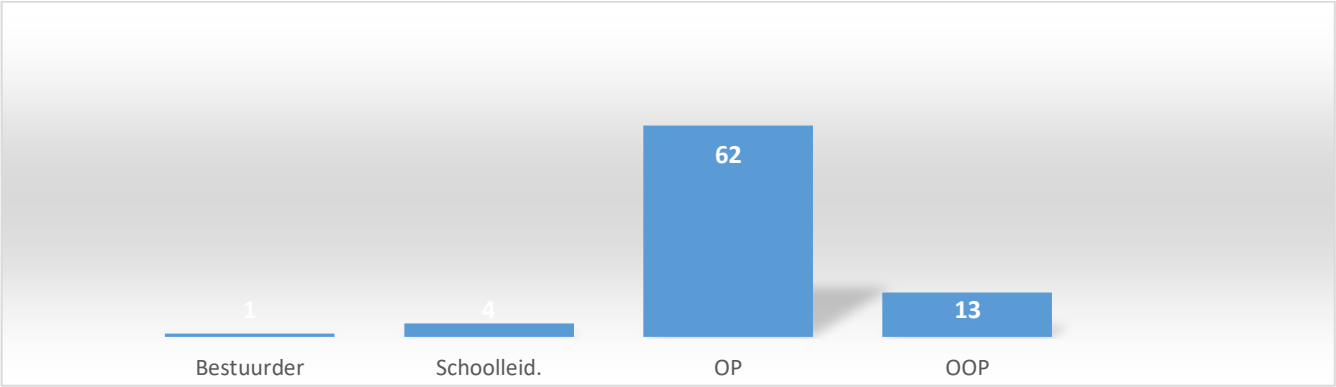

Functiegroep	Aantal	FTE
Bestuurder	1	0,5
Schoolleiding	4	3,6
OP (leerkrachten)	62	38,1
OOP (ondersteuning)	13	7,6
Totaal	80	49,8

De bestuurder (0,5 fte) wordt ruim binnen de WNT-normering beloond en vervult geen betaalde of onbetaalde andere (neven) functies.

5.10 Strategisch personeelsbeleid

In het personeelsbeleid wordt onderscheid gemaakt tussen werving, kwaliteitsbevordering en arbeidstevredenheid.

Bij de werving hadden we gedurende lange tijd bij een vacature de keus uit vele kandidaten. Dat betekende ook dat een selectie langdurig kon zijn incl. uitgebreide referenties, gesprekken, proeflessen, evt. een test e.d. Die tijd is voorlopig voorbij. Bij het huidige tekort aan leerkrachten is snelheid vaak allesbepalend. Dat betekent dat er allang niet meer per school wordt geworven maar centraal voor de PCBO Leiderdorp waardoor ook geen kandidaten vermorst worden. Daarnaast wordt vaak gebruik gemaakt van eigen headhunting via (vroegere) stagiaires, voormalig personeel, tips van eigen medewerkers etc. Daarmee vind je mensen die je al kent en die ons kennen. Bij het binnenhalen van medewerkers wordt in beginsel geen gebruik gemaakt van extra beloning, soms met uitzondering van een scholingscursus. Medio 2020 hadden we zo'n 5 vacatures door pensionering, vertrek naar elders en verschuiving naar vakleerkracht. We zijn erin geslaagd om via de boven beschreven methode tijdig, voor het begin van het schooljaar, het personeel weer op sterkte te hebben. Daarbij zijn geen grote kunstgrepen nodig geweest; gezien de ervaringen zijn we terughoudend met zij-instromers.

Voor wat betreft de kwaliteitsontwikkeling wordt gebruik gemaakt van extern aangeboden cursussen voor uiteenlopende onderwerpen van taalcoördinator tot gedragsspecialist. Hiernaast

wordt een aantal stichtingsbrede scholingsbijeenkomsten georganiseerd, onder meer over sociale veiligheidsonderwerpen, kleuteronderwijs e.d. Uit personeelstevredenheidsonderzoeken blijkt dat de meeste collega's het zeer naar hun zin hebben. De teamgeest, maar ook de eigen speelruimte en open communicatie worden gewaardeerd evenals de regelmatige team-building van de schoolteams. Uitspreken van waardering naar elkaar, het lijkt zo simpel maar het is de smeerolie van de organisatie en wordt zeer op prijs gesteld. Wanneer uiteindelijk de corona pandemie onder controle is moet wel het nodige groot onderhoud gepleegd worden om de nadelen van digitaal communiceren te compenseren.

5.11 Werkdrukregeling

In 2020 ontving de PCBO in het kader van de werkdrukregeling tot 1/7 een bedrag van € 229 per leerling en van 1/7 tot 31/12 € 251 per leerling. In het totaal ging het om ca. € 180.000. Bij de besteding hiervan is de lijn van 2019 voortgezet. Het bedrag is geheel besteed aan onderwijsondersteuning in de vorm van onderwijsassistenten (2,0 fte) en vakleerkrachten (1,3 fte). Vanaf het schooljaar 2019-2020 heeft een aantal leerkrachten extra uren voor ondersteuningstaken gekregen (0,8 fte). Het totaal hiermee gemoeide bedrag (ca. € 200.000 op jaarbasis) loopt vooruit op de verdere verhoging van het budget per leerling in de komende jaren naar € 285 per leerling. Een en ander is afgestemd met schoolteams en inspraakorganen via de begroting en het bestuursformatieplan.

Bestedingscategorie	Besteed bedrag in kalenderjaar	Eventuele toelichting
Personeel	Ca. € 200.000	-
Materieel	Nihil	-
Professionalisering	Nihil	-
Overig	Nihil	-

5.12. Ziekteverzuim

Met 4,6 % is het ziekteverzuim in 2020 wat lager geweest dan in 2019 (4,7 %). Langer durende fysieke problemen bij enkele medewerkers zijn hiervan vooral de oorzaak. In een tweetal gevallen is het verzuim langer dan 6 maanden geweest, zodat gebruik is gemaakt van de eigen risicoverzekering. Zolang de achtergrond niet in belangrijke mate werk gerelateerd is, is er geen aanleiding voor grote ongerustheid en specifieke maatregelen. We zijn er vrijwel steeds in geslaagd om de uitval via een adequate vervanging op te lossen. Bijzonder is dat corona wel het nodige kortdurend verzuim heeft opgeleverd maar dus geen verhoging van het algemene ziekteverzuim. Ook dit wijst op een hoge motivatie.

Ziekteverzuim per school 2020	
Willem de Zwijger	5,2 %
Kastanjelaan	5,9 %
't Bolwerk	6,3 %
Regenboog	0,4 %
Centraal Bureau	0,0 %
Totaal	**4,6 %**

5.13. Huisvesting

De PCBO Leiderdorp beschikt over vier gebouwen. Het schoolgebouw van de Regenboog is in 2017/2018 gerenoveerd. Samen met het openbaar onderwijs (PROO) en kinderopvang (FloreoKids) is daar nu het Kind Centrum Voorhof gevormd. Het onderhoud van het totale gebouw is ondergebracht in een stichting. Gezien de toename van het aantal leerlingen in de onderbouw zijn eind 2020 twee ruimtes, die gebruikt werden door het PCBO-bestuur, samengevoegd tot een extra lokaal. De bestuursruimte is voorlopig ondergebracht in de teamkamer, maar in de loop van 2021 moet hier een andere oplossing voor bedacht worden. Het gebouw van de School Kastanjelaan is nieuw (2012). De in vorige jaren gesignaleerde opleveringsproblemen met klimaatregeling en energievoorziening zijn op een beheersbaar niveau gekomen, maar er wordt nog steeds aan verbetering gewerkt. De energielasten liggen na de nodige aanpassingen nu onder landelijk niveau, maar onderhoudskosten en vervangingslasten zijn erg hoog en blijven onderwerp van nader overleg met de gemeente. Het college van B en W heeft inmiddels ingestemd met ruimte-uitbreiding van het schoolplein, maar dat vereist een wijziging van het bestemmingsplan en dus duurt het nog wel even.
Mede als gevolg van de coronaproblemen is er meer aandacht voor de ventilatie van de gebouwen. Ramen en deuren openhouden heeft in 2020 de nodige extra energiekosten opgeleverd en het is natuurlijk niet de echte oplossing. Nader onderzoek heeft geleerd dat de problemen op de Regenboog en de Kastanjelaan beperkt zijn. Wel zijn op de Kastanjelaan voor de zomerperiode extra openslaande ramen in de lokalen aangebracht.

Op de Kastanjelaan zijn enige aanpassingen in onderwijslokalen nodig omdat deze te weinig ruimte hebben voor grotere groepen kinderen. In 2020 heeft dit tot een aanpassing van de kleuterlokalen op de begane grond geleid en in 2021 zullen 3 lokalen op de eerste verdieping worden aangepast. Daarmee is dan voldoende ruimte gecreëerd. Omdat het hierbij niet om onderhoud maar om beperkte aanpassingen gaat die gezien de ouderdom van het gebouw niet in aanmerking komen voor (renovatie) bijdragen door de gemeente, moest voor de boekhoudkundige verwerking een oplossing worden gezocht. Uiteindelijk moeten volgens de geldende regels deze aanpassingen als investering worden gezien waarop in de komende jaren steeds een bedrag moet worden afgeschreven. Het idee daarachter is dat je zodoende spaart voor een toekomstige vervanging. In dit geval een beetje vreemd omdat uiteindelijke renovatie of nieuwbouw ten laste van de gemeente komen, maar regels zijn nu eenmaal regels.

Op ’t Bolwerk en de Willem wordt nog gewerkt met traditionele verwarmings- en ventilatievoorzieningen. Mede door de omvang van het gebouw en de lokalen zijn de ventilatieproblemen op de Willem beperkt en kan verbetering wachten op de voorziene renovatie in 2024/25. Op ’t Bolwerk zijn de problemen groter. Het is zelfs de vraag of de installatie van nieuwe voorzieningen kan wachten op de renovatie in 2022/23.

Voor de eigen bijdrage in deze renovatie ten behoeve van duurzaamheidsmaatregelen is de bestemmingsreserve verhoogd van € 90.000 naar
€ 117.000. Ook is een aanvraag ingediend voor een landelijke ventilatiesubsidie van € 90.000.

Mede door een verhoging van de onderhoudsdotatie van € 40.000 naar € 60.000 is de onderhoudsvoorziening gestegen van € 57.000 naar € 88.000. Inmiddels worden de richtlijnen voor de opbouw van de onderhoudsvoorziening vanaf 2023 gewijzigd zodat volgend jaar het meerjaren onderhoudsplan (MOP) fors gewijzigd moet worden. Dit zal naar verwachting gaan betekenen dat een flink bedrag uit de algemene reserve naar de onderhoudsvoorziening moet worden overgeheveld. Boekhouden blijft een kunst. Al met al wordt landelijk onderzoek onderschreven dat de OCW-vergoeding voor huisvestingskosten veel te laag is (15 à 20%).

5.14 Duurzaamheid

De afgelopen jaren heeft de PCBO het nodige geïnvesteerd in de duurzaamheid van de schoolgebouwen. De nieuwbouw en renovatie van de Kastanje en de Regenboog heeft bijgedragen aan een veel grotere duurzaamheid bv door de klimaatinstallaties, dubbele ramen, LED verlichting, vloerverwarming e.d. Voor beide gebouwen staat de installatie van zonnepanelen nog op de verlanglijst. De Willem en ’t Bolwerk hebben beiden zonnepanelen en LED verlichting. Ze staan ook allebei in het IHP van de gemeente als te renoveren gebouwen die bij voorkeur aan de BENG vereisten gaan voldoen.

6. Onderwijs

6.1 Ontwikkeling

Op basis van de keuzes in het strategisch beleidsplan en het onderwijskundig beleidsplan is besloten om niet elke school eigen lesmethoden te laten aanschaffen, maar om in gezamenlijk overleg methoden te kiezen die op alle vier de scholen worden toegepast. De verschillen in leerlingenpopulatie in Leiderdorp zijn niet zodanig dat er verschil in methoden moet zijn. Dezelfde methoden bieden de mogelijkheid voor een meer gedegen afweging, een efficiënte inkoop en onderlinge uitwisseling van ervaringen en 'best practices'.

Overigens wordt bij dit alles onderkend dat een goede lesmethode veel kan helpen, maar dat het uiteindelijk gaat om de kwaliteit van de leerkrachten. Via scholing, coaching en intervisie wordt hier veel in geïnvesteerd, onder meer door interscolaire intervisiegroepen. Door de coronaproblemen is hier helaas in 2020 minder tijd aan besteed dan was beoogd.

Wel zijn we erin geslaagd om het sociaal veiligheidsplan af te ronden, inclusief instemming van de GMR. Met behulp van de GGD Leiden en in samenwerking met kinderopvang FloreoKids is hier bijna twee jaar aan gewerkt. Daarbij gaat het om hoe te handelen bij grensoverschrijdend gedrag, omgang met seksualiteit, huiselijk geweld, crisissituaties tot aan privacyregels voor sociale media en een beroepscode voor professionele medewerkers toe. Implementatie naar de teams is gerealiseerd maar verdient jaarlijks opnieuw aandacht. Inmiddels hebben alle vier de scholen op basis van deze aanpak het vignet Gezonde School van het Trimbos instituut gekregen.

Voor wat betreft de aandacht voor sociaal-emotionele ontwikkeling is in samenwerking met ParnasSys een werkmethode ingevoerd die samen met een overzicht van de cognitieve ontwikkeling van kinderen twee keer per jaar, per kind en per groep, een evaluatie mogelijk maakt. Zodoende bouwden we ook in tijden van corona voort aan de kwaliteit van ons onderwijs.

6.2 Leerlingen

Op de teldatum 1 oktober 2020 telden de verschillende scholen samen in totaal 751 leerlingen, een stijging van 6 ten opzichte van 1 oktober 2019 (745 leerlingen). Dit ondanks de eerste fase van de (geplande) vermindering van het aantal groepen op de School Kastanjelaan.

Met kleine schommelingen is op alle scholen sprake van stabilisatie of beperkte stijging. Gezien de druk die het huidig leerlingaantal legt op het gebouw en de omgeving, is besloten de groei van de School Kastanjelaan af te remmen. Dit hangt ook samen met het streven naar behoud van de menselijke maat. Directeur en personeel moeten de kinderen, hun ouders en elkaar goed kennen. Geleidelijk aan zal het aantal leerlingen op de School Kastanjelaan gaan dalen. Om het totaal aantal leerlingen van de PCBO in stand te houden zullen de andere scholen dus enige groei moeten gaan krijgen. Dit gebeurt nu al bij de Willem de Zwijgerschool maar ook bij de Regenboog en 't Bolwerk is het streven hierop gericht en in de onderbouw al zichtbaar. De hier beschreven ontwikkeling bij de School Kastanjelaan is dus vorig jaar gestart en op de andere scholen gecompenseerd.

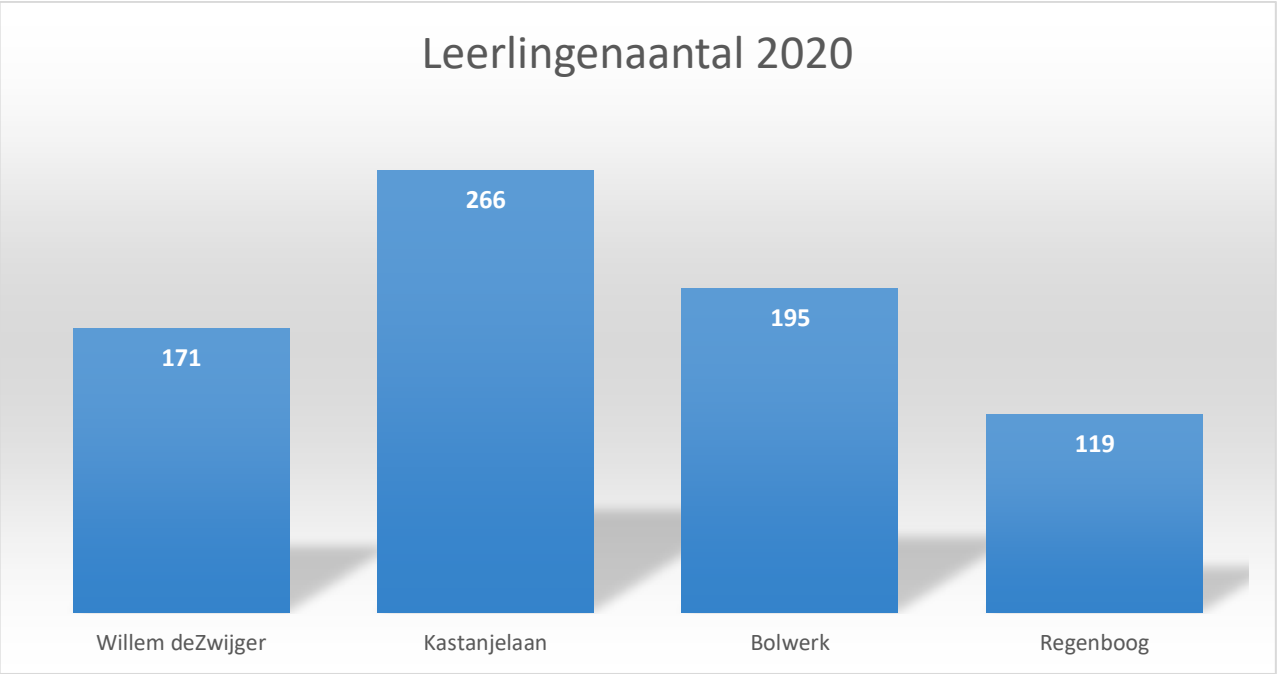

Aantal leerlingen per 1 oktober

	2017	2018	2019	2020	2021 (Prognose)
Willem de Zwijger	154	164	165	171	180
Kastanjelaan	282	282	281	266	250
Bolwerk	199	187	197	195	196
Regenboog	94	93	102	119	124
TOTAAL	**729**	**726**	**745**	**751**	**750**

6.3 Passend onderwijs

Bij de samenwerking met andere schoolbesturen in het regionaal samenwerkingsverband passend onderwijs (PPO) is duidelijk sprake van het zoeken naar een juiste balans tussen instandhouding (en financiering) van centrale voorzieningen en het geven van ruimte aan scholen om zelfstandig in individuele gevallen naar de beste aanpak te zoeken. De PCBO legt de nadruk op het laatste en is dan ook van opvatting dat de beschikbare middelen meer dan nu het geval is aan de scholen moeten worden toebedeeld, inclusief een verantwoording van de besteding. Welke deskundigheid waar wordt betrokken moeten de scholen zelf kunnen beslissen.

Het bedrag voor ondersteuning is inmiddels gestegen van € 110 naar € 210 per leerling. Dit geld (in 2020 ongeveer € 160.000) wordt ingezet voor extra IB-capaciteit, de prismaklas, onderzoek en individuele ondersteuning voor kinderen die dat nodig hebben. Wat betreft dit laatste wordt op de scholen vooral geld aan remedial teaching e.d. besteed.

In de vorm van een zogeheten Ondersteuningsgids is het kwaliteitsbeleid vastgelegd en via de website gepubliceerd. Inmiddels is met ondersteuning van de GGD samen met de kinderopvangorganisatie FloreoKids een veelomvattend sociaal veiligheidsplan vastgesteld dat in- en extern makkelijk toegankelijk is via een digitale infographic. In de verschillende onderdelen is naast zaken als een pestprotocol en werkwijze huiselijk geweld ook een beroepscode voor de medewerkers opgenomen en een privacyregeling.

6.4 Onderwijsachterstandsbeleid

Al geruime tijd ontvingen de scholen extra middelen voor kinderen met een (taal)achterstand. De hoogte van het bedrag was gekoppeld aan het opleidingsniveau van de ouders (de zg. Gewichtenregeling). Dit betekende veelal een bijdrage voor asielkinderen, maar ook voor kinderen van autochtone ouders met een laag opleidingsniveau. Deze regeling is met ingang van het schooljaar 2019-2020 gewijzigd. De scholen hoeven niet meer, soms met veel moeite, het opleidingsniveau van de ouders te achterhalen, de risico's worden voortaan met een CBS-formule bepaald waarin bijv. ook de verblijfsduur in Nederland of gebruik van schuldsanering meetelt. De PCBO telde in het schooljaar 2018-2019 26 kinderen die onder de zg. Gewichtenregeling vielen. Dat betekende een bijdrage van ca. € 11.000. Onder de nieuwe regeling gaat het om ca. € 1.100. Dit bedrag is toegevoegd aan de middelen passend onderwijs. De daling is te beperkt om in aanmerking te komen voor een compensatie. Toch zitten ook op onze scholen asielkinderen en kinderen met een taalachterstand, maar de extra voor hen nodige middelen moeten dus uit andere bronnen komen. Of de CBS-methodiek beter gaat werken dan de gewichtenregeling moet worden afgewacht. Een risico is wel dat scholen die geen of weinig aan kinderen gekoppelde vergoeding ontvangen minder ruimte zullen bieden voor opname van kinderen met achterstanden en dat kan nooit de bedoeling zijn.

Bij de wijziging van het onderwijsachterstandsbeleid is het budget wat de gemeenten krijgen voor voor- en vroegschoolse educatie verhoogd. Door de gemeente Leiderdorp is daarmee via zogenaamde tutors een voorziening gemaakt die naast taalondersteuning bij de kinderopvang (voorschools) ook taalondersteuning in het kleuteronderwijs bevordert. De eerste ervaringen hiermee op onze scholen zijn positief.

6.5 CITO

Een indicatie voor de kwaliteit van het (cognitieve) onderwijs is de zogenaamde CITO-toets. Over de waarde hiervan is veel verschil van mening. Het is een momentopname en het is belangrijker om zicht te houden op de ontwikkeling van individuele leerlingen in de cognitieve vakken dan dat het iets zegt over de kwaliteit van een school die over nogal wat meer gaat. De waarde van de eindtoets van groep 8 wordt mede bepaald door de toevallige samenstelling van een groep. De kwaliteit van een school met een gemêleerde samenstelling zou ondanks een lagere CITO-score weleens hoger kunnen zijn dan een school met grotendeels HBO/WO opgeleide ouders. Het kan ook zomaar zijn dat een school eenmalige uitschieters naar boven of beneden heeft op basis van de groepssamenstelling. Zo'n uitschieter naar beneden heeft 't Bolwerk gekend zowel in 2018 als 2019. Kortom, het (doorgeschoten) belang dat zeker aan de CITO Eindtoets wordt gehecht valt te relativeren, maar het is wel een goed hulpmiddel om individuele leerprestaties te volgen.

Inmiddels bestaan er naast CITO nog 4 andere toetsen waarvan de resultaten niet of nauwelijks vergelijkbaar zijn met CITO. Zo'n 50% van de scholen hanteert een andere dan de CITO toets. Volgens goede Nederlandse gewoonte wordt nu weer gesproken over 1 uniforme toets, uitstel en zelfs algehele afschaffing!

Uitslagen CITO Eindtoets

	2017	2018	2019	2020	2021
Willem de Zwijger	536,4	537,6	537,1	nvt	533,5
Kastanjelaan	538,4	538,5	538,5	nvt	539,3
't Bolwerk	536,7	530,0	531,6	nvt	539,5
Regenboog	542,2	542,8	542,2	nvt	539,7
Landelijk gemiddelde	*535,1*	*535,6*	*535,7*	*nvt*	*534,5*

Door de coronasituatie zijn in 2020 de CITO-eindtoetsen van overheidswege geschrapt. Wel valt een duidelijke indicatie over de resultaten af te lezen aan overzichten van het vervolgonderwijs. Daarbij valt onder meer op dat 't Bolwerk een uiterst hooggekwalificeerde uitstroom kende die ongetwijfeld was weerspiegeld in hoge CITO scores. Bij het afsluiten van dit verslag werden de scores over 2021 bekend. De score van 3 van de 4v scholen waren flink boven het landelijk gemiddelde. Gezien de zwakte van de groep was de score van de Willem een stuk hoger dan verwacht. Overigens zeggen deze scores niets over wat zonder corona bereikt had kunnen worden.

Omdat we het gebruik van CITO in de groepen 3 t/m 7 als hulpmiddel voor groeiobservatie willen verbeteren, wordt al enige tijd geïnvesteerd in versterking van het Handelings Gericht Werken en de toepassing van Klasseplan. Het is zaak om de aandacht niet te laten verslappen!

6.6. Schoolkeuze vervolgonderwijs

Over het algemeen geeft de schoolkeuze Voortgezet Onderwijs een goede indicatie van het niveau van de leerlingen. Sinds enkele jaren is deze keuze niet primair afhankelijk van de uitkomsten van de CITO-toets, maar van het advies van de leerkracht. De discussie hierover duurt voort. Bijgaand een overzicht van de uitstroom in 2020 van onze vier scholen.

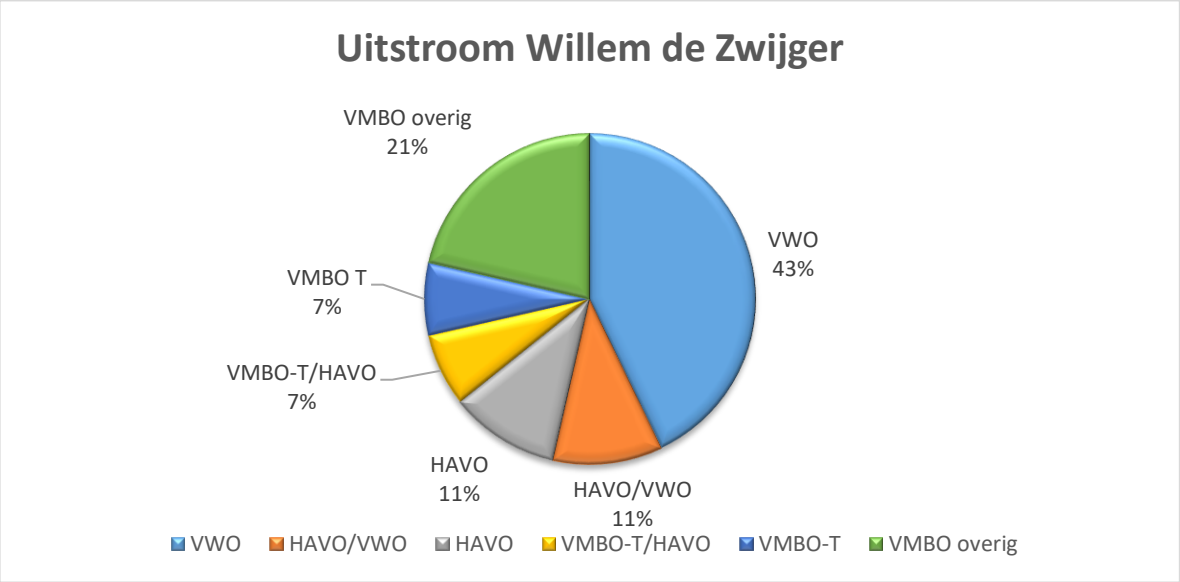
Uitstroom Willem de Zwijger
VMBO overig
21%
VWO
43%
VMBO T
7%
VMBO-T/HAVO
7%
HAVO
11%
HAVO/VWO
11%
VWO
HAVO/VWO
HAVO
VMBO-T/HAVO
VMBO-T
VMBO overig

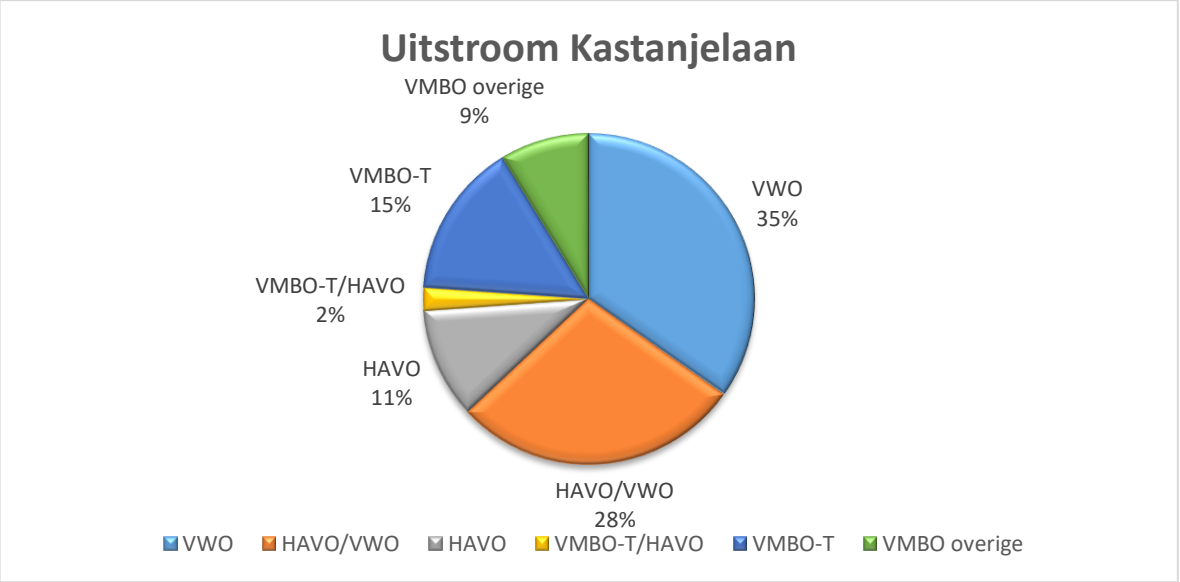
Uitstroom Kastanjelaan
VMBO overige
9%
VMBO-T
15%
VWO
35%
VMBO-T/HAVO
2%
HAVO
11%
HAVO/VWO
28%
VWO
HAVO/VWO
HAVO
VMBO-T/HAVO
VMBO-T
VMBO overige

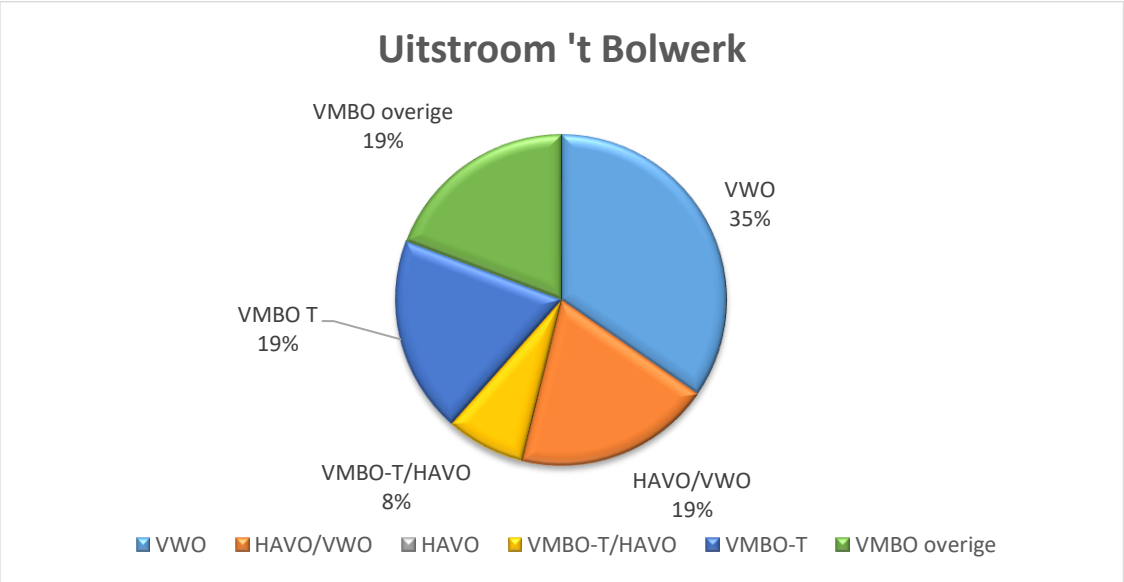
Uitstroom 't Bolwerk
VMBO overige
19%
VWO
35%
VMBO T
19%
VMBO-T/HAVO
8%
HAVO/VWO
19%
VWO
HAVO/VWO
HAVO
VMBO-T/HAVO
VMBO-T
VMBO overige

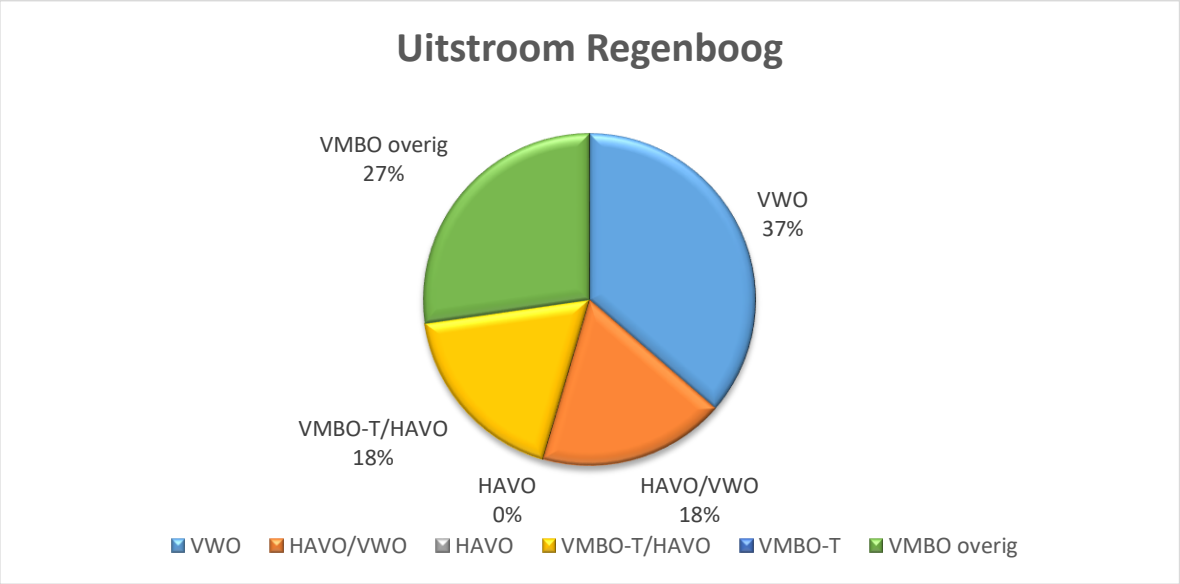

6.7. Kwaliteitsonderzoek Inspectie Onderwijs

Sinds 2017 heeft geen inspectieonderzoek plaatsgevonden. In 2020 is er contact geweest met de inspecteur om de stand van zaken te bespreken. Dit gaf geen aanleiding voor nader onderzoek, de scholen zijn op peil. Waarschijnlijk zullen in het najaar van 2021 weer enkele 'echte' inspectieonderzoeken plaatsvinden.

6.8. Corona-effecten?

Door de (bij elkaar opgeteld vrij omvangrijke) sluitingsperioden van de scholen en het daarvoor in de plaats gestelde onderwijs op afstand, zowel in het vorige als in het huidige schooljaar, is de overtuiging ontstaan dat dit tot extra onderwijsachterstanden heeft geleid.

Tijdens de productie van dit jaarverslag werd gepoogd hier bij de PCBO-inzicht in te krijgen, mede ter onderbouwing van het aangekondigde nationaal onderwijsprogramma. Daarbij zou het goed zijn een onderscheid te maken tussen mogelijke problemen t.a.v. a) cognitieve kennisontwikkeling; b) sociaal emotionele ontwikkeling en c) organisatorische en financiële effecten.

De eerste indrukken voor wat betreft de onderwijsontwikkeling zijn dat er in de coronaperiode geen grote achterstanden in cognitieve ontwikkeling zijn ontstaan, anders dan de achterstanden bij kinderen die ook voor die periode al bestonden. Dit geldt vooral voor taal en rekenen waar in het thuisonderwijs ook de nadruk op lag. Andere cognitieve en vaardigheidslessen zijn minder gegeven, maar daar zijn eventuele achterstanden relatief eenvoudig in te lopen of niet onontbeerlijk voor een verdere opleiding.

Het moeilijkst meetbaar is het effect op de sociaal-emotionele ontwikkeling. Het zou weleens kunnen zijn dat zeker ook daar reparatiewerk aan de orde is, gezien de langdurige afsluiting van sociale contacten en de verkleining van de leefwereld. Wanneer dit maar even mogelijk is zal dit onderdeel voor ons zeker extra aandacht krijgen.

Voor wat betreft de financiële effecten is het goed op te merken dat naast de nodige extra kosten als gevolg van extra schoonmaak en ventilatie er duidelijk ook onderbestedingen zijn geweest die te maken hebben met onderwijskwaliteit (scholing) en nadere oriëntatie (projecten, cultuureducatie, excursies e.d.).

Er valt hoe dan ook het nodige in te halen, echter waar mogelijk moet gericht worden op een aanpak die structureel doorwerkt. Veel problemen in het onderwijs bestaan al veel langer dan het coronatijdperk, zodat een verpakking in 'corona-achterstanden' geen recht doet aan de werkelijke problematiek.

6.9. Prestatie box

In 2020 is in het kader van de prestatie box € 149.000 van OCW ontvangen. Hiervan is een groot deel (€ 64.000) aan onderwijs gerelateerde activiteiten uitgegeven (waaronder cultuureducatie en schooljudo) en € 22.000 aan scholing (waaronder het traject sociale veiligheid/GGD). De overige middelen zijn besteed aan eigen inzet muziekonderwijs, in company training en begeleiding. Scholingsmiddelen zijn ook ingezet voor coaching van leerkrachten.

Ten aanzien van cultuureducatie is gebruik gemaakt van het aanbod van "Cultuureducatie Leiden". Corona heeft overigens grote beperkingen opgelegd aan de besteding van deze middelen, doordat cursussen niet doorgingen en musea of andere instellingen gesloten waren. Waar corona enerzijds extra kosten opleverde waren er dus ook duidelijk (niet-gewenste) besparingen. Het is moeilijk meetbaar, maar duidelijk is dat hier gaten gevallen zijn in het onderwijs.

6.10. Onderzoek en internationalisering

Gezien de omvang en prioritering van de PCBO wordt geen tijd gespendeerd aan eigen activiteiten op het gebied van onderzoek en internationalisering.

7. Financiën

7.1. Verkort overzicht

In het onderstaand overzicht is een verkorte resultatenrekening en balans opgenomen. Een meer uitgebreid overzicht is te vinden in dit verslag onder B in de jaarrekening, waaronder ook de staat van baten en lasten 2020.

Financiële positie

RESULTAAT

De Stichting Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp heeft over het boekjaar 2020 een resultaat behaald van plus € 37.140. Het over het boekjaar 2019 behaalde resultaat bedroeg € 160.355. De resultaten over beide jaren zijn als volgt tot stand gekomen.

	Realisatie 2020 X € 1.000	Begroting 2020 X € 1.000	Realisatie 2019 X € 1.000
Baten			
Rijksbijdragen OCW	4.518	4.301	4.336
Overige overheidsbijdragen	18	17	17
Overige baten	156	166	153
	4.692	**4.484**	**4.506**
Lasten			
Personele lasten	3.792	3.555	3.448
Afschrijvingen	108	101	95
Huisvestingslasten	309	287	271
Overige instellingslasten	446	539	532
	4.655	**4.482**	**4.346**
Saldo baten en lasten	**37**	**2**	**160**
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	0	0	0
Financiële lasten	0	0	0
	0	**0**	**0**
Exploitatieresultaat	**37**	**2**	**160**

Mutatieoverzicht	Mutatie T.o.v. vrg jr. X € 1.000	In %	Mutatie T.o.v. bgr. X € 1.000	In %
Rijksbijdragen OCW	182	4%	217	5%
Overige overheidsbijdragen	1	6%	1	6%
Overige baten	3	2%	-10	-6%
	186	**4%**	**208**	**5%**
Personele lasten	344	10%	237	7%
Afschrijvingen	13	14%	7	7%
Huisvestingslasten	38	14%	22	8%
Overige instellingslasten	-86	-16%	-93	-17%
Doorbetalingen aan schoolbesturen	0	0%	0	0%
	309	**7%**	**173**	**4%**
Saldo baten en lasten	**-123,0**		**35,0**	
Financiële baten en lasten	0,0		0,0	
Exploitatieresultaat	**-123,0**		**35,0**	

7.2. Toelichting

7.2.1. Algemeen

De afgelopen jaren is een goede balans gevonden tussen wederopbouw van het weerstandsvermogen en het investeren in kwalitatieve verbetering van het onderwijs. Extra rijksmiddelen hebben daartoe bijgedragen, maar de belangrijkste structurele verbetering is een betere beheersing van de personele kosten geweest.

De personele lasten zijn in 2020 aanzienlijk hoger geweest dan de begroting. Dit werd geheel veroorzaakt door de Loonsverhogingen volgens de cao en de daarmee verbonden eenmalige uitkering. Voor de eenmalige verhoging werd al in de vorige jaarrekening rekening gehouden. De investeringen zijn € 50.000 hoger dan begroot uitgekomen. Dit is met name het gevolg van een aanpassing van de kleuterlokalen van de school Kastanjelaan (zie ook par. 5.13). De hogere huisvestingskosten zijn vooral een gevolg van extra schoonmaakkosten (corona). Dat we de eenmalige lasten van de cao-uitkering van ca € 130.000 en diverse extra lasten uit de lopende begroting konden betalen was het gevolg van een aantal ‘meevallers’. Dat waren onder meer de (niet-begrote) groeivergoeding (€ 90.000), de niet-begrote ziektekostenvergoedingen (€ 80.000) en de door corona opgetreden mindere uitgaven voor onderwijsprojecten (€ 30.000). Met daarnaast een aantal kleinere plussen (waaronder een positief saldo van de schoolfondsen) kwam een beperkt positief saldo van € 37.000 tot stand.

7.2.2. Staat van baten en lasten

Baten

De extra rijksbijdragen ten opzichte van de begroting bedragen ca. € 210.000. Dit is een gevolg van eerdere cao-aanpassingen en de werkdrukregeling. Weliswaar heeft ook de eenmalige cao-uitkering van € 130.000 in februari plaatsgevonden, maar hiervoor was t.l.v. het jaarresultaat op de balans een bestemmingsreserve van € 130.000 gevormd. Omdat dit bedrag geheel uit het jaarresultaat 2020 is betaald komt deze bestemmingsreserve geheel vrij te vallen en wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Lasten

Personele lasten

De personele lasten over 2020 zijn ca. € 240.000 hoger geweest dan de begroting. Dit was deels het gevolg van de eenmalige cao- uitkering en voorts vooral door de doorwerking van de structurele salarisverhoging. De vervangingskosten bij ziekte en zwangerschap zijn grotendeels gedekt uit verzekeringen.

Niet apart zichtbaar maar wel meldenswaard zijn de lasten gemoeid met de werkkostenregeling (WKR). Hiermee kunnen tot een maximum van 1,2 % van de fiscale loonsom, onbelaste vergoedingen aan werknemers worden verstrekt. In 2020 zijn we met ca. € 24.000 dicht onder het maximum gebleven.

Investeringen

Investeringen in meubilair en ICT waren in overeenstemming met de begroting. Bij leermiddelen ging het om een lesmethoden voor groep 3 en moderne media.

Huisvestingslasten

Door coronamaatregelen waren de schoonmaakkosten hoger; de kosten energie waren dit ook maar een hogere doorberekening op de Brink naar FloreoKids maakt dit minder zichtbaar terwijl het veelvuldig openzetten van deuren en ramen weer werd gecompenseerd door enkele sluitingsperioden.

7.2.3. Balans en resultaatsbestemming

Stg Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp Verkorte balans (x € 1.000)	Balans 31-12-2020	Balans 31-12-2019
Activa		
Materiële vaste activa	904	842
Financiële vaste activa	0	0
Vorderingen	265	230
Liquide middelen	465	417
Totaal	**1.634**	**1.489**
Passiva		
Eigen vermogen	1.058	1.021
Voorzieningen	123	91
Schulden lang	0	0
Schulden kort	453	377
Totaal	**1.634**	**1.489**

Activa

Onder de activa is vooral de stijging van de liquide middelen meldenswaard (ca. € 50.000). Door de verbouwing op de Kastanjelaan als investering te beschouwen moet wel opgemerkt worden dat hierdoor de post materiele vaste activa in de vorm van gebouwen nu meer dan € 500.000 bedraagt terwijl dit in de toekomst niet tot nieuwe investeringen leidt. Dit geldt wel voor inventaris en apparatuur en overige materiele vaste activa.

Passiva

Onder de post bestemmingsreserve (privaat) is het saldo van de schoolfondsen opgenomen (€ 83.000). De stijging t.o.v. 2019 wordt veroorzaakt doordat er als gevolg van corona minder activiteiten waren. De bestemmingsreserve (publiek) ten behoeve van de renovatieplannen in het nieuwe integraal huisvestingsplan is verhoogd met € 27.000. tot € 117.000. De totale eigen bijdrage in de vernieuwbouwplannen van Bolwerk en Willem bedraagt ca. € 250.000. De vraag is echter of het zinvol is dit hele bedrag in een bestemmingsreserve onder te brengen omdat het na de uitgave waarschijnlijk om een afboeking over een flink aantal jaren zal gaan.

De onderhoudsvoorziening is met ca. € 30.000 gestegen naar € 88.000 en zal verder worden opgebouwd door de verhoging van de onderhoudsdotatie vanaf 2020 van € 40.000 naar € 60.000 per jaar. De vraag is hoe met deze dotatie om te gaan na renovatie van ’t Bolwerk en de Willem. De nieuwe regelgeving rond de onderhoudsreserve zal volgend jaar resulteren in een aangepast meerjaren onderhoudsplan waar naar verwachting een flink bedrag van de algemene reserve moet worden overgeheveld. Daarbij zullen dan ook de nieuwe onderhoudsplannen van de gerenoveerde scholen betrokken worden.

Resultaatsbestemming

Het resultaat van de exploitatierekening is € 37.000 welk bedrag op de balans deels wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve Bolwerk/Willem. Het bijzondere feit doet zich voor dat de in de algemene reserve opgenomen bestemmingsreserve cao-uitkering verder kan komen te vervallen. Dit vrijkomende bedrag is toegevoegd aan de verder niet-bestemde algemene reserve. Dat de algemene reserve incl. bestemmingsreserve (excl. schoolfondsen) nu meer dan € 950.000 bedraagt mag tot tevredenheid stemmen.

Eigen vermogen

Om het teveel oppotten van geld bij onderwijsinstellingen te voorkomen heeft de inspectie mede als taak gekregen om het gesprek aan te gaan met besturen van wie het vermogen boven een signaleringswaarde ligt om te bezien wat hiervan de motivatie is. Onderstaand is de berekening opgenomen waaruit blijkt dat de PCBO met haar vermogen bijna € 300.000 beneden de signaleringswaarde ligt. Overigens, ook wanneer het te hoog zou zijn is er nog wel een discussie te gaan over het in gebouwen vastliggende eigen vermogen.

Signaleringswaarde eigen vermogen	Aanschafwaarde	Bedrag
Gebouwen	706.980	448.932
Boekwaarde resterende va	390.275	390.275
Omvangafhankelijke rekenfactor		
Baten		
0,05* baten > 12 miljoen	4.691.115	393.470,98
0,05- 0,1 logaritmisch aflopend naar baten <12 miljoen en > 3 miljoen		
300.000 bij baten < 3 miljoen		
Rekenfactor	8,4%	
Normatief eigen vermogen		1.232.678
Eigen vermogen		1.058.242
Privaat vermogen		83.132
Feitelijk eigen vermogen		975.110
Te beoordelen vermogen t.b.v. bovenmatig		-257.568
Ratio eigen vermogen		0,79

7.2.4. Kengetallen

Duidelijk is dat de diverse kengetallen de door de Inspectie Onderwijs gehanteerde streefwaarden geen alarmbellen hoeven te laten rinkelen.

Kengetallen

Aan de hand van de jaarrekening kan een aantal kengetallen en ratio's worden berekend die verder inzicht kunnen geven in de gevolgen van het gevoerde beleid over het boekjaar en waardoor het beeld uit de jaarrekening kan worden verduidelijkt.

Kengetallen	2020	2019	Streefwaarde
Liquiditeit *(Vlottende activa / kortlopende schulden)*	1,61	1,72	> 1
De liquiditeit geeft aan in hoeverre de organisatie op korte termijn aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen. De liquiditeitspositie geeft de situatie per 31 december weer; er is dus sprake van een momentopname.			
Solvabiliteit *(Eigen vermogen -excl. voorzieningen- / totale passiva)*	0,65	0,69	> 0,3
De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de organisatie in staat is aan al haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteit geeft de verhouding tussen eigen vermogen en vreemd vermogen			
Solvabiliteit 2 *(Eigen vermogen -incl. voorzieningen- / totale passiva)*	0,72	0,75	> 0,4
Rentabiliteit *(Resultaat / totale baten)*	0,79%	3,56%	0%
De rentabiliteit geeft de winstgevendheid van de organisatie aan uitgedrukt in een percentage van de totale baten.			
Weerstandsvermogen *(totale reserves -/- MVA / totale baten * 100%)*	3,29%	3,96%	>5%
Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de organisatie in staat is om financiële tegenvallers met eigen middelen op te vangen.			
Huisvestingsratio *(huisvestingslasten + afschr. Gebouwen)/totale lasten*			
De huisvestingsratio geeft het aandeel huisvestingslasten aan in de totale lasten.	7,00%	6,61%	< 10%
Personele lasten / totale lasten * 100%	81,74%	79,34%	85%
Dit kengetal geeft het percentage weer van de personele lasten ten opzichte van de totale lasten.			
Materiële lasten / totale lasten * 100%	18,35%	20,66%	15%
Dit kengetal geeft het percentage weer van de materiële lasten ten opzichte van de totale lasten.			

7.3. Schoolfondsen

Elk van de scholen kent een eigen schoolfonds dat gevoed wordt door ouderbijdragen.

De saldi van de schoolfondsen per 31 december worden sinds 2015 jaarlijks op de balans van de stichting PCBO Leiderdorp zichtbaar gemaakt als aparte (private) bestemmingsreserve. Aangezien de besteding van de gelden complementair is aan de doeleinden van de scholen, zal jaarlijks in dit verslag ook enige aandacht aan deze geldstroom worden gegeven. De hoogte van de ouderbijdrage wordt bepaald per school en ligt nu op een bedrag tussen € 37,50 en € 60,- per leerling. Door deze verschillen ontstaat de situatie dat de ene school meer middelen heeft dan de andere. Landelijk speelt deze discussie al langere tijd vooral ook omdat sommige scholen wel erg hoge "vrijwillige" ouderbijdragen vragen (€ 250 komt bijv. ook voor). Wat dat betreft zijn de verschillen bij de PCBO-scholen nog te overzien, maar het blijft jammer dat we er niet in slagen een voor elke school gelijk bedrag af te spreken.

De ouderbijdragen worden besteed aan niet in de onderwijsbudgetten opgenomen zaken zoals attenties, afscheid groep 8, Kerst, Pasen, pleinfeest en dergelijke. Schoolreisje en/of kamp wordt apart in rekening gebracht. Hiernaast kunnen er nog wat inkomsten zijn door verhuur van ruimten. Bij de Kastanjelaan worden huurinkomsten gebruikt voor gezamenlijke activiteiten met FloreoKids (kinderopvang). Een bijzondere categorie van inkomsten en uitgaven wordt gevormd door geldinzameling voor goede doelen, terwijl soms ook een subsidie voor een bijzondere activiteit of voorziening in de wacht wordt gesleept.

Elk van de scholen heeft een aparte afwikkeling van de kosten, die ouders in rekening worden gebracht voor de tussenschoolse opvang. In feite is dit een tussenrekening, omdat de middelen worden afgedragen aan de stichting PCBO die centraal de opvang aan FloreoKids betaalt. Een klein deel mogen scholen zelf besteden aan aanvullende voorzieningen voor de tussenschoolse opvang. Nog niet aan de stichting afgedragen bijdragen voor de betaling aan FloreoKids vormen onderdeel van de in de private bestemmingsreserve opgenomen middelen.

In het afgelopen boekjaar hebben de schoolfondsen door het door corona afgelasten van activiteiten een gezamenlijk positief saldo van ca € 10.000 geboekt.

7.4. Treasury

De Stichting PCBO Leiderdorp beschikt vooralsnog niet over de middelen die een eigen treasury beleid nodig maken. De eigen middelen liggen vast in gebouwen, inventaris, lesmiddelen en apparatuur terwijl bankrekeningen geen rente dragen. Desondanks is op grond van de geldende overheidsverplichtingen in 2015 een treasury beleid vastgesteld. Dit beleid is op basis van de nieuwe overheidsrichtlijnen inmiddels bijgesteld. Gelden anders beleggen dan via een gebruikelijke spaarrekening is niet aan de orde.

7.5. Interne beheersing en controle

De begroting is een taakstellend budget, waarvoor een aantal budgethouders deels gemandateerd is. Dit is ook vastgelegd in het managementstatuut. Om de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden bij de budgethouders neer te kunnen leggen, moeten zij voldoende mogelijkheden hebben om informatie te krijgen over de realisatie van de begroting en moeten zij de lasten kunnen beheersen.

Zowel de personele als de materiële mutaties (facturen) worden digitaal doorgegeven en verwerkt in de administratie.

De realisatie is te benaderen via het online management- informatiesysteem OHMIX. Hierin zijn de financiële gegevens te raadplegen op het gebied van baten en lasten en ook de balanspositie. De informatie wordt dagelijks verwerkt. Via het informatiesysteem is voor bestuur en scholen ook personele informatie beschikbaar in zowel omvang als in geld. Ook is er zicht op andere relevante informatie over verzuim en dergelijke.

7.6. Risico's

De ontwikkeling van het leerlingaantal werd in het vorige jaarverslag als grootste risico genoemd. Niet alleen omdat dit via de vergoeding per leerling een belangrijke inkomstenbron vormt, maar ook omdat daling van de schoolomvang beneden 180 leerlingen tot afbouw van de zogenaamde BRIN-vergoeding leidt. Op basis van door in opdracht van de gemeente Leiderdorp gemaakte prognoses werd voor het hele dorp de komende jaren een daling van het aantal leerlingen oplopend tot 10% voorzien. In de nieuwste prognoses wordt nu uitgegaan van stabilisatie en er is geen aanleiding om daar veel verandering in te verwachten. Dat maakt het risico voor PCBO lager, maar het zal er op basis van onderlinge concurrentie met andere scholen in het dorp altijd zijn. Tot dusver is het niet gelukt hierover met andere besturen harde afspraken te maken bijv. via maximering van het aantal leerlingen per school.

Vastgesteld kan inmiddels worden dat het leerlingaantal zoals gehoopt en verwacht zich nu stabiliseert rond 750. De geplande geleidelijke daling van het aantal leerlingen op de School Kastanjelaan van ca. 280 naar ca. 220 leerlingen heeft daar door de stijging op andere scholen naar verwachting geen negatieve invloed op. De ontwikkeling van dit aantal gecombineerd met maatregelen om te streven naar een gemiddelde groepsgrootte van 24 à 25 leerlingen, moet het risico de komende jaren beheersbaar houden. De bevordering van de kwaliteit van het onderwijs is hierbij de sleutel.

De omvang van het aantal leerlingen is bepalend voor de OCW-vergoedingen. Een belangrijke factor is daarbij de zogenaamde BRIN-vergoeding, een vaste voet per school in de financiering. Wanneer een school met BRIN in Leiderdorp meer dan drie jaar onder de 180 leerlingen daalt, vervalt deze vaste voet. Doordat dit aan de orde was bij de Regenboog en op termijn wellicht ook de Willem de Zwijgerschool zijn deze scholen per 1 augustus 2016 formeel samengevoegd, zodat het verlies ook voor de komende jaren tot één BRIN-nummer is beperkt. Een aan de samenvoeging verbonden vergoeding voor een periode van zes jaar is aangevraagd en bedroeg in 2020 ongeveer € 90.000 per jaar. Omdat dit bedrag medio 2022 wegvalt is het zaak dit in het meerjarenperspectief te betrekken.

Een ander risico is de liquiditeit. De afgelopen jaren is die flink verbeterd maar blijft punt van aandacht.

Voor wat betreft het onderhoud voorzien we vooralsnog, door de gedane investeringen, weinig risico's, zeker ook na renovatie van de Regenboog en de verwachte plannen in het nieuwe integraal huisvestingsplan (IHP) van de gemeente Leiderdorp. De in 2021 geplande van nog een drietal lokalen op School Kastanjelaan zal ook als investering worden beschouwd maar geen extra financiële problemen opleveren.

De eerder, ook landelijk, genoemde risico's met passend onderwijs blijken tot nu toe in de praktijk mee te vallen. Er wordt geen noodzaak voor een afzonderlijke voorziening gezien.

De vanaf 2023 voorziene wijzigingen in de financieringssystematiek van basisscholen (onder meer financiering op basis van kalenderjaar in plaats van schooljaar) heeft op basis van eerste doorberekeningen weinig effect voor het PCBO-budget.

7.7. Continuïteitsparagraaf

In de door de Raad van Toezicht goedgekeurde begroting 2021 is een meerjarenbegroting opgenomen, die uitgaat van een stabilisatie van het aantal leerlingen op ongeveer 750 en een daarbij passende personeelsbezetting van 49 à 50 fte. Daarbij is uitgegaan van de verwachting dat de geplande daling van het aantal leerlingen op de School Kastanjelaan wordt gecompenseerd door stijging op met name de Willem en de Regenboog.

Uit de berekeningen blijkt dat daarbij de financiële situatie ook stabiliseert, zij het dat de afgelopen jaren hebben geleerd dat een behoedzaam beleid ook een verder geleidelijke versterking kan opleveren. Het kan echter geenszins de bedoeling zijn om geld onnodig op te potten: "Het kapitaal behoort op het veld te staan".

De kwaliteit van de schoolgebouwen is behoorlijk op orde maar gezien de nieuwe regelgeving is het wel zaak hier de komende jaren voldoende middelen voor te blijven reserveren.

De omvang van het weerstandsvermogen wordt vertekend door de daarin opgenomen verbouwingsinvesteringen (2010) in de Willem de Zwijgerschool (boekwaarde eind 2019 € 475.000) en Kastanjelaan (@ 54.000). Er is alle aanleiding om te trachten het huidige 'vrij besteedbare' weerstandsvermogen geleidelijk verder te vergroten tot 15 à 20% van het begrotingsbudget ofwel tot een bedrag van € 600.000 à € 750.000. Het laatste bedrag correspondeert met ca 2 maanden personeelslasten en dat lijkt een goed richtsnoer.

Bij dit alles is er ook na verschillende fusiemislukkingen geen enkele aanleiding om af te zien van het streven naar een nauwere samenwerking met een of meerdere andere schoolbesturen. Dat kan immers bijdragen aan meer continuïteit en stabiliteit door kwaliteitsverhoging vooral in bestuur en ondersteuning. Tegelijkertijd blijft een belangrijk uitgangspunt dat we veel waarde hechten aan de bereikte onderlinge samenwerking van de scholen en niet terug willen naar het ieder-voor-zich model. De verwachting is dat we ons vooralsnog moeten richten op versterking van het huidige standalone model. En daar is naar onze ervaring niks mis mee!

Voor wat betreft de huidige coronacrisis is het vooralsnog het beste om in te zetten op verder vergroten van het weerstandsvermogen om nu nog niet bekende effecten op te kunnen vangen.

Stg Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Ontwikkelingen leerlingenaantal	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Trend 2019-2025
Leerlingen per teldatum 1 oktober	745	751	755	755	745	745	755	
	745	**751**	**755**	**755**	**745**	**745**	**755**	

Stg Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Ontwikkelingen personele bezetting in fte p	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Trend 2019-2025
Directie en management	4,1	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	
Onderwijzend personeel	38,6	39,8	37,7	37,2	37,2	37,2	37,2	
Onderwijsondersteunend personeel	7,2	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	
Totaal personele bezetting	**49,9**	**51,0**	**48,9**	**48,4**	**48,4**	**48,4**	**48,4**	

Stg Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Resultatenrekening (x € 1.000)	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Trend 2019-2025
Baten								
Ministerie OCW	4.337	4.518	4.486	4.525	4.524	4.529	4.531	
Overige overheidsbijdragen	17	18	0	0	0	0	0	
Overige baten	154	156	159	166	159	166	166	
	4.507	**4.692**	**4.645**	**4.691**	**4.683**	**4.695**	**4.697**	
Lasten								
Personele lasten	3.449	3.792	3.755	3.751	3.776	3.800	3.825	
Afschrijvingen	95	108	113	117	112	107	92	
Huisvestingslasten	271	309	298	283	283	283	283	
Overige instellingslasten	532	446	527	534	527	534	526	
	4.347	**4.655**	**4.693**	**4.685**	**4.698**	**4.724**	**4.726**	
Saldo baten en lasten	160	37	-48	6	-15	-29	-29	
Financiële baten	0	0	0	0	0	0	0	
Financiële lasten	0	0	0	0	0	0	0	
Exploitatieresultaat	**160**	**37**	**-48**	**6**	**-15**	**-29**	**-29**	
Resultaatbestemming								
Algemene reserve	29	131	-48	6	-15	-29	-29	
Bestemmingsreserves publiek	145	-103	0	0	0	0	0	
Bestemmingsreserves privaat	-14	9	0	0	0	0	0	
	160	**37**	**-48**	**6**	**-15**	**-29**	**-29**	

Kengetallen (baten en lasten)	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Trend 2019-2025
Personele lasten in % van totale lasten	79,3%	81,5%	80,0%	80,1%	80,4%	80,4%	80,9%	
Verhouding rijksbijdrage / totale baten	96,2%	96,3%	96,6%	96,5%	96,6%	96,5%	96,5%	
Resultaat in % van totale baten (rentabiliteit	3,6%	0,8%	-1,0%	0,1%	-0,3%	-0,6%	-0,6%	

Stg Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Verkorte balans (x € 1.000)	Balans 31-12-2019	Balans 30-12-2020	Balans 30-12-2021	Balans 30-12-2022	Balans 31-12-2023	Balans 30-12-2024	Balans 30-12-2025	Trend 2019-2025
Activa								
Materiële vaste activa	842	904	831	819	802	790	793	
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0	
Vorderingen	230	265	250	250	250	250	250	
Liquide middelen	417	465	468	520	550	555	521	
	1.489	**1.634**	**1.549**	**1.589**	**1.602**	**1.595**	**1.564**	
Passiva								
Algemene reserve	727	858	810	816	801	772	743	
Bestemmingsreserves publiek	220	117	117	117	117	117	117	
Bestemmingsreserves privaat	74	83	83	83	83	83	83	
Voorzieningen	91	123	99	133	161	183	181	
Schulden lang	0	0	0	0	0	0	0	
Schulden kort	377	453	440	440	440	440	440	
	1.489	**1.634**	**1.549**	**1.589**	**1.602**	**1.595**	**1.564**	

Stg Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Kengetallen	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Trend 2019-2025
Liquiditeitsratio	1,72	1,61	1,63	1,75	1,82	1,83	1,75	
Solvabiliteitsratio (excl. voorzieningen)	49%	53%	52%	51%	50%	48%	48%	
Solvabiliteitsratio (incl. voorzieningen)	75%	72%	72%	72%	73%	72%	72%	
Weerstandsvermogen	4%	3%	4%	4%	4%	4%	3%	
Huisvestingsratio	6%	7%	6%	6%	6%	6%	6%	

Stg Protestants-Christelijk Basisonderwijs te	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kasstroom uit operationele activiteiten							
Saldo baten en lasten	160	37	-48	6	-15	-29	-29
Afschrijvingen	95	108	113	117	112	107	92
Mutaties werkkapitaal							
- Voorraden							
- Vorderingen	35	35	-15	0	0	0	0
- Effecten	0	0	0	0	0	0	0
- Kortlopende schulden	76	76	-13	0	0	0	0
Mutaties voorzieningen	32	-24	34	28	22	-183	-181
	398	232	71	151	119	-105	-118
Ontvangen interest	0	0	0	0	0	0	0
Betaalde interest	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten							
(Des)investeringen materiële vaste activa							
(Des)investeringen financiële vaste activa							
	0	0	0	0	0	0	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten							
Mutatie kredietinstellingen			0				
Mutatie overige langlopende schulden			0				
	0	0	0	0	0	0	0
Mutatie liquide middelen	653	377	136	274	216	-27	-55
Beginstand liquide middelen	254	417	465	468	520	550	555
Mutatie liquide middelen	163	48	3	52	30	5	-34
Eindstand liquide middelen	417	465	468	520	550	555	521

7.8. In control statement

Gezien de cijfers over 2020 en het bereikte niveau van de kerngegevens, gevoegd bij de passages over risico's en continuïteit wordt het nodige vertrouwen uitgesproken naar de toekomst.

Ook kan worden vastgesteld dat mede door een aantal besluiten van de Raad van Toezicht de administratief-organisatorische spelregels op orde zijn. Dit wordt bevestigd in de accountantsbevindingen.

Kortom, we denken de zaak aardig in de hand te hebben maar als Bijbelvaste PC-organisatie blijven we terdege de relativiteit van alles zien (Prediker).

Stg Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp

Jaarrekening 2020

Telefoon: 071-5425503
Website: www.pcboleiderdorp.nl
E-mail: administratie@pcboleiderdorp.nl

Inhoudsopgave

Pagina

Jaarrekening

Balans na resultaatbestemming per 31 december 2020	42
Staat van baten en lasten 2020	44
Kasstroomoverzicht 2020	45
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	46
Toelichting op de balans na resultaatbestemming per 31 december 2020	53
Overzicht geoormerkte doelsubsidies OCW	57
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	58
Toelichting op de staat van baten en lasten 2020	59
(Voorstel) bestemming van het resultaat	63
Gebeurtenissen na balansdatum	64
Overzicht verbonden partijen	65
WNT-verantwoording 2020	66

Overige gegevens

Gegevens over de rechtspersoon	68
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	69
Ondertekening van de jaarrekening	73

Balans na resultaatbestemming per 31 december 2020

1	Activa	31 december 2020		31 december 2019	
		€		€	
1.1.2	***Materiële vaste activa***				
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	513.733		475.186	
1.1.2.3	Inventaris en apparatuur	305.125		267.976	
1.1.2.4	Overige materiële vaste activa	85.150		99.294	
			904.008		842.456
1.2.2	***Vorderingen***				
1.2.2.2	Ministerie van OCW	200.912		188.194	
1.2.2.3	Gemeenten	0		430	
1.2.2.10	Overige vorderingen	9.671		7.590	
1.2.2.15	Overlopende activa	54.325		33.787	
			264.908		230.001
1.2.4	***Liquide middelen***				
1.2.4.2	Banken	465.315		417.399	
			465.315		417.399
	Totaal Activa		**1.634.231**		**1.489.856**

Balans na resultaatbestemming per 31 december 2020

2	Passiva	31 december 2020		31 december 2019	
		€		€	
2.1	***Eigen vermogen***				
2.1.1.1	Algemene reserve	858.110		727.313	
2.1.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	117.000		220.000	
2.1.1.3	Bestemmingsreserve (privaat)	83.132		73.788	
			1.058.242		1.021.101
2.2	***Voorzieningen***				
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	34.856		34.156	
2.2.3	Voorziening groot onderhoud	88.197		57.148	
			123.053		91.304
2.4	***Kortlopende schulden***				
2.4.8	Crediteuren	17.835		26.368	
2.4.9.1	Loonheffing en premies	153.652		130.193	
2.4.10	Pensioenpremies	50.352		47.234	
2.4.12	Overige kortlopende schulden	9.658		9.952	
2.4.19	Overlopende passiva	221.439		163.704	
			452.936		377.451
	Totaal Passiva		**1.634.231**		**1.489.856**

Staat van baten en lasten 2020

		Realisatie 2020 In €	Begroting 2020 In €	Realisatie 2019 In €
3	**Baten**			
3.1	Rijksbijdragen OCW	4.517.530	4.300.664	4.336.450
3.2	Overige overheidsbijdragen en subsidies	17.508	16.700	17.126
3.5	Overige baten	156.077	166.100	153.454
	Totaal Baten	**4.691.115**	**4.483.464**	**4.507.030**
4	**Lasten**			
4.1	Personele lasten	3.791.798	3.554.906	3.448.853
4.2	Afschrijvingen	108.128	101.360	94.788
4.3	Huisvestingslasten	309.327	286.800	270.884
4.4	Overige instellingslasten	444.721	538.600	532.150
	Totaal Lasten	**4.653.974**	**4.481.666**	**4.346.675**
	Saldo baten en lasten	**37.141**	**1.798**	**160.355**
	Exploitatieresultaat	**37.141**	**1.798**	**160.355**

Kasstroomoverzicht 2020

	2020		2019	
	€		€	
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten	37.141		160.355	
Afschrijvingen	108.128		94.788	
Mutaties werkkapitaal				
- Vorderingen	-34.907		-14.090	
- Kortlopende schulden	75.485		20.884	
Mutaties voorzieningen	31.749		-7.433	
		217.596		254.504
Ontvangen interest	0		0	
Betaalde interest	0		0	
		0		0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen materiële vaste activa	-169.680		-91.021	
		-169.680		-91.021
Mutatie liquide middelen		47.916		163.483
Beginstand liquide middelen	417.399		253.916	
Mutatie liquide middelen	47.916		163.483	
Eindstand liquide middelen		465.315		417.399

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Activiteiten

De Stichting Protestant-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp verzorgt onderwijs aan de bij de scholen ingeschreven leerlingen.

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld, uitgaande van de continuïteitsveronderstelling met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. De in de jaarrekening opgenomen bedragen zijn in hele euro's.

Vergelijking met vorig jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva en van baten en lasten.

schattingen hebben betrekking op:
- de waardering van materiële vaste activa, waaronder de gehanteerde afschrijvingstermijnen;
- de verwachte onderhoudsuitgaven bij bepaling van de voorziening onderhoud;
- de bepaling van personele voorzieningen.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingprijs onder aftrek van eventuele investeringssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.
Er wordt een activeringsgrens gehanteerd van € 500, investeringen onder de € 500 worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

Schoolgebouwen

Het economisch eigendom van de gebouwen is in handen van de gemeente en het juridisch eigendom berust bij het bevoegd gezag. Op terreinen wordt niet afgeschreven.
Voor kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans.

Inventaris en duurzame leer- en hulpmiddelen

Als ondergrens voor het activeren van duurzame middelen wordt een bedrag van € 500 aangehouden. Deze ondergrens geldt per artikel of voor een groep van samenhangende artikelen.
De gehanteerde categorieën materiële vaste activa en de bijbehorende afschrijvingspercentages zijn:

Gebouwen en verbouwingen	2,50%	3,33%
Meubilair		6,67%
Inventaris en apparatuur	6,67%	14,29%
ICT	14,29%	20,00%
Leermiddelen		12,50%
Overige materiële vaste activa		10,00%

De afschrijving kan nooit over een langere periode plaatsvinden dan de technische levensduur.

Financiële vaste activa

De eerste waardering van de financiële vaste activa is de reële waarde en de vervolgwaardering is de geamortiseerde kostprijs.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn.
Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.
Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.
Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzondere-waardeverminderingsverlies wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Financiële instrumenten
Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waar (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien de instrumenten bij de vervolgwaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeverminderingen in de staat van baten en lasten, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Handels- en overige vorderingen
Handels- en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingsverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen
Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rekenmethode.

Afgeleide financiële instrumenten
De Stichting Protestant-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp maakt geen gebruik van financiële derivaten en beperkt de risico's (renterisico, kasstroomrisico en kredietrisico) door gebruik te maken van de rekening-courant en spaarrekeningen, rekening houdend met de voorwaarden uit de Regeling belenen van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938 en de aanvulling daarop zoals opgenomen in de regeling van 19 december 2018 met kenmerk FEZ/1402273.

Vlottende activa

Vorderingen
De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder het onderdeel "financiële instrumenten".

Liquide middelen
De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bevoegd gezag en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.
Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan van het bevoegd gezag worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen Vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen de baten en lasten. Deze reserve dient ter dekking van eventuele toekomstige exploitatietekorten.
Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.
Bestemmingsreserves worden gevormd met als doel deze in de toekomst aan te wenden voor een specifiek doel. Bestemmingsreserves zijn gevormd op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserve komen.

Bestemmingsreserve publiek

Deze publieke reserve betreft het door het bevoegd gezag reeds bestemde gedeelte van de exploitatieoverschotten van het bevoegd gezag tot en met het verslagjaar.
De bestemmingsreserve "CAO maatregelen" is gevormd ter dekking van de éénmalige extra loonkosten in februari 2020 waarvan in 2019 gelden zijn ontvangen van OCW.
De bestemmingsreserve "Vernieuwbouw" is gevormd ter dekking van kosten van de Verbouwing van Het Bolwerk (vermoedelijk 2021-2022) voor het deel waarvoor geen dekking is vanuit de gemeente.

Bestemmingsreserve privaat

Deze private reserve is opgebouwd uit exploitatieoverschotten uit eigen middelen van het bevoegd gezag tot en met het verslagjaar. Deze reserve muteert na resultaatbestemming. Aan deze reserve ligt een private herkomst ten grondslag.

Resultaatbestemming

De bestemming van het resultaat aan de algemene reserve dan wel de bestemmingsreserve vindt plaats op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Het resultaat wordt in principe toegevoegd of onttrokken aan de publieke reserve tenzij aan de middelen een private herkomst ten grondslag ligt.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.
De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. In beginsel dienen de voorzieningen met ingang van boekjaar 2020 gewaardeerd te worden tegen contante waarde. Aan hand van de looptijd en de disconterings-voet is bepaald dat het effect van de tijdswaarde niet materieel is, waardoor de voorzieningen conform RJ 252 alsnog gewaardeerd zijn tegen nominale waarde

Onderhoudsvoorziening

De onderhoudsvoorziening is gevormd ter egalisatie van de kosten die verbonden zijn aan het meerjarig planmatig onderhoud en de exploitatievoorzieningen van de gebouwen van het bevoegd gezag. De dotatie aan de voorziening is gebaseerd op de verwachte kosten en de periodiciteit waarmee onderhoudswerken naar verwachting worden uitgevoerd op basis van een opgesteld onderhoudsplan dat door het bevoegd gezag is goedgekeurd. Het uitgevoerde groot onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

De grondslag voor de bepaling van de dotatie aan de voorziening onderhoud is ongewijzigd. Het bevoegd gezag maakt voor de bepaling van de dotatie aan de voorziening onderhoud gebruik van de tijdelijke regeling 2018 en 2019 zoals vastgelegd in de regeling van 21 maart 2019 met nr. FEZ (EDOC-1440924). De overgangsregeling is verlengd tot en met 2022.

Pensioenvoorziening

Het bevoegd gezag heeft voor haar werknemers een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegd-pensioenregeling, waarbij de toegezegde pensioenuitkeringen gebaseerd zijn op middelloon. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, en wordt - conform de in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving aangereikte vereenvoudiging - in de jaarrekening verwerkt als toegezegde-bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord.

Pensioenrechten

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds (beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste 12 maandelijkse dekkingsgraden) dit toelaat. Naar de stand van januari 2021 is de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds 87,5%. Naar de stand van 31 december 2020 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 93,2% (bron: website www.abp.nl).
De Stichting Protestant-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De Stichting Protestant-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Personeelsvoorzieningen

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea is gevormd ter dekking van de kosten van jubileumgratificaties die op grond van de CAO dienen te worden betaald. Daarbij wordt rekening gehouden met de datum van indiensttreding, leeftijd van betrokkene(n), blijfkanspercentage en een uitkering bij 25 en 40 jarig jubileum conform de CAO.

Kortlopende schulden

De grondslagen voor de waardering van schulden zijn beschreven onder het onderdeel “financiële instrumenten”.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Baten

Rijksbijdragen
Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie van OCW. De ontvangen rijksbijdragen uit hoofde van de basisbekostiging (lumpsum) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met clausule tot verrekening) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarin de gesubsidieerde lasten komen. Niet-bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen.

Niet-bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum. Niet-geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies zonder clausule tot verrekening) worden in beginsel direct ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord.

Overige overheidsbijdragen
Dit betreft subsidies van Gemeenten en andere overheidsinstanties m.u.v. het Ministerie van OCW voor zover de bijdragen niet als doelsubsidies in het kader van de huisvestingsverordening in mindering zijn gebracht op de lasten.

Overige baten
Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet zijn verstrekt door het Ministerie van OCW, gemeenten, provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Lasten

Personeelslasten
Onder de personele lasten zijn opgenomen de lonen en salarissen van het personeel in dienst van het bevoegd gezag verminderd met ontvangen uitkeringen van Vervangingsfonds en uitkeringsinstanties. Tevens zijn onder deze noemer opgenomen de overige personele lasten.

Afschrijvingen
De afschrijvingslasten worden berekend over de aanschaffingsprijs op basis van de onder materiële vaste activa vastgelegde criteria rekening houdend met de economische levensduur.

Huisvestingslasten
Onder de huisvestingslasten worden de kosten van huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten
De overige lasten, die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs, worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Rentebaten en rentelasten
De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente opbrengsten en -kosten en kosten van ontvangen leningen

Resultaat
Onder resultaat wordt verstaan het resultaat van het bevoegd gezag inclusief de financiële baten en lasten. Het resultaat is in de balans verwerkt conform de in de jaarrekening opgenomen resultaatbestemming.

Kasstroomoverzicht
Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.
De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord.
Ontvangen interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.
Betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.
De verkrijgingsprijs van de verworven materiële activa en financiële activa is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden.

Toelichting op de balans na resultaatbestemming per 31 december 2020

1 **Activa**

Vaste activa

	Materiele vaste activa	Verkrijgings prijs t/m 2019	Cum.afschr. t/m 2019	Boek waarde 31-dec-19	Investe-ringen 2020	Desinveste ringen 2020	Afschrij-vingen 2020	Boek waarde 31-dec-20
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	652.127	-176.941	475.186	54.853	0	-16.306	513.733
1.1.2.3.0	Meubilair	274.332	-135.121	139.211	53.100	0	-20.583	171.728
1.1.2.3.1	Inventaris en apparatuur	27.092	-16.234	10.858	0	0	-2.499	8.359
1.1.2.3.2	ICT	221.145	-103.238	117.907	55.545	0	-48.414	125.038
1.1.2.4.0	Duurzame leermiddelen	184.983	-107.466	77.517	3.404	0	-17.971	62.950
1.1.2.4.1	Overige materiële vaste activa	23.344	-1.567	21.777	2.778	0	-2.355	22.200
		1.383.023	-540.567	842.456	169.680	0	-108.128	904.008

	Samenvatting materiele vaste activa en afschrijvingspercentages	Verkrijgings prijs t/m 2020	Cum.afschr. t/m 2020	Boek waarde 31-dec-20	Afschrijvingspercentages	
					%	%
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	706.980	-193.247	513.733	2,50%	3,33%
1.1.2.3.0	Meubilair	327.432	-155.704	171.728	6,67%	
1.1.2.3.1	Inventaris en apparatuur	27.092	-18.733	8.359	6,67%	14,29%
1.1.2.3.2	ICT	276.690	-151.652	125.038	14,29%	20,00%
1.1.2.4.0	Duurzame leermiddelen	188.387	-125.437	62.950	12,50%	
1.1.2.4.1	Overige materiële vaste activa	26.122	-3.922	22.200	10,00%	
		1.552.703	-648.695	904.008		

		31-dec-20	31-dec-19
1.2.2	**Vorderingen**	**in €**	**in €**
1.2.2.2	Ministerie van OCW	200.912	188.194
1.2.2.3	Gemeenten	0	430
1.2.2.10	Overige vorderingen	9.671	7.590
1.2.2.15	Overlopende activa	54.325	33.787
		264.908	230.001

		Saldo	Ontvangen	Besteed	Boeken tlv	Overige	Saldo
	Verloopstaat gemeenten	**31-dec-19**	**2020**	**2020**	**2020**	**2020**	**31-dec-20**
1.2.2.3.11	Gemeente subsidie schade/vandalisme	430	430	0	0	0	0
		430	430	0	0	0	0

		31-dec-20	31-dec-19
1.2.2.10	**Overige vorderingen (specificatie)**	**in €**	**in €**
1.2.2.10	Overige vorderingen	9.671	7.590
		9.671	7.590

		31-dec-20	31-dec-19
1.2.2.15	**Overlopende activa (specificatie)**	**in €**	**in €**
1.2.2.12	Vooruitbetaalde en/of vooruitgefactureerde posten	31.531	28.939
1.2.2.13	Verstrekte voorschotten	50	50
1.2.2.15	Overige overlopende activa	22.744	4.798
		54.325	33.787

		31-dec-20	31-dec-19
1.2.4	**Liquide middelen**	**in €**	**in €**
1.2.4.2	Banken	462.292	414.139
1.2.4.2.1	Spaarrekeningen	3.023	3.260
		465.315	417.399

2 Passiva

		31-dec-20	31-dec-19
2.1	**Eigen vermogen**	**in €**	**in €**
2.1.1.1	Algemene reserve	858.110	727.313
2.1.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	117.000	220.000
2.1.1.3	Bestemmingsreserve (privaat)	83.132	73.788
		1.058.242	1.021.101

		Saldo	Bestemming	Overige	Saldo
2.1	**Eigen vermogen (specificatie en resultaatverwerking)**	**31-dec-19**	**resultaat**	**mutaties**	**31-dec-20**
2.1.1.1	**Algemene reserve**				
2.1.1.1.2	Algemene reserve	727.313	130.797	0	858.110
2.1.1.2	**Bestemmingsreserve (publiek)**				
2.1.1.2.5	Bestemmingsreserve CAO maatregelen	130.000	-130.000	0	0
2.1.1.2.10	Reserve vernieuwbouw	90.000	27.000	0	117.000
2.1.1.3	**Bestemmingsreserve (privaat)**				
2.1.1.3.2	Reserve schoolactiviteiten	73.788	9.344	0	83.132
		1.021.101	37.141	0	1.058.242

		31-dec-20	31-dec-19
2.2	**Voorzieningen**	**in €**	**in €**
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	34.856	34.156
2.2.3	Voorziening groot onderhoud	88.197	57.148
		123.053	91.304

	Specificatie voorzieningen	**Saldo**	**Dotatie**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Rente**	**Saldo**
	dotaties / onttrekkingen	**31-dec-19**	**2020**	**2020**	**2020**	**Mutatie***	**31-dec-20**
2.2.1.4	Voorziening jubilea personeel	34.156	3.494	-2.794	0	0	34.856
2.2.3.0	Voorziening onderhoud gebouwen	57.148	60.000	-28.951	0	0	88.197
		91.304	63.494	-31.745	0	0	123.053

* bij netto contante waarde

	Specificatie naar looptijd	**Kortlopend**	**Kortlopend**	**Langlopend**	**Saldo**
	voorzieningen	**deel < 1 jr**	**deel 1-5 jr**	**deel > 5 jr**	**31-dec-20**
2.2.1.4	Voorziening jubilea personeel	0	15.674	19.182	34.856
2.2.3.0	Voorziening onderhoud gebouwen	20.250	39.563	28.384	88.197
		20.250	55.237	47.566	123.053

		31-dec-20	31-dec-19
2.4	**Kortlopende schulden**	**in €**	**in €**
2.4.8	Crediteuren	17.835	26.368
2.4.9.1	Loonheffing en premies	153.652	130.193
2.4.10	Pensioenpremies	50.352	47.234
2.4.12	Overige kortlopende schulden	9.658	9.952
2.4.19	Overlopende passiva	221.439	163.704
		452.936	377.451

		31-dec-20	31-dec-19
2.4.12	**Overige kortlopende schulden (specificatie)**	**in €**	**in €**
2.4.12.1	Schulden aan personeel	30	1.583
2.4.12.2	Diverse te betalen premies	9.628	8.369
		9.658	9.952

		31-dec-20	31-dec-19
2.4.19	**Overlopende passiva (specificatie)**	**in €**	**in €**
2.4.14	Ministerie van OCW (vooruitontvangen subsidie)	35.955	0
2.4.16.0	Vooruitontvangen en/of vooruitgefactureerde posten	46.927	42.695
2.4.17	Rechten vakantiegeld	117.739	113.247
2.4.19.0	Overige overlopende passiva	20.818	7.762
		221.439	163.704

Overzicht geoormerkte doelsubsidies OCW

G1 **Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt.**

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	De prestatie is ultimo verslagjaar cf beschikking	
	Kenmerk	Datum	€	€	gereed	niet gereed
Subs. Inhaal- en onderst. progr.	IOP-41316-PO	16-10-2020	40.500	40.500		X
Totaal			40.500	40.500		

G2 **Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule**

G2-A **Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar.**

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subsidiabele kst t/m vorig verslagjaar	Saldo per 1 jan verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiabele kosten in verslagjaar	Te verrekenen per 31 dec verslagjaar
	Kenmerk	Datum	€	€		€	€	€	€
Totaal			0	0	0	0	0	0	0

G2-B **Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar.**

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subsidiabele kst t/m vorig verslagjaar	Saldo per 1 jan verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Totaal kosten Subsidiabele kosten in verslagjaar	Saldo nog te Te verrekenen per 31 dec verslagjaar
	Kenmerk	Datum	€	€		€	€	€	€
Totaal			0	0	0	0	0	0	0

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Langlopende contracten

Bij Stg Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp lopen de volgende meerjarige contracten:

Omschrijving	*ingangsdatum*	*Opzegtermijn*	*Looptijd*	*omvang pj*
Rent Company	01-01-2016		4 jaar	€ 25.200
Nationale Nederlanden	01-01-2018		3 jaar	€ 50.000
Rufo Clean	01-02-2021		2 jaar	€ 75.000

Toelichting op de staat van baten en lasten 2020

		Realisatie 2020 In €	Begroting 2020 In €	Realisatie 2019 In €
	Baten			
	Rijksbijdragen OCW			
3.1.1.1.0	OCW lumpsum	3.000.344	2.798.019	2.837.632
3.1.1.1.3	OCW personeels en arbeidsmarktbeleid	627.290	647.217	574.106
3.1.1.1.4	OCW lgf en impulsgebieden	1.056	0	479
3.1.1.1.5	OCW prestatiebox	148.950	144.194	142.552
3.1.1.1.7	OCW materiële instandhouding	575.170	563.964	554.941
3.1.1.1.19	OCW overige subsidies	4.545	0	72.056
3.1.3.1	OCW bijdragen via samenwerkingsverbanden	160.175	147.270	154.684
		4.517.530	**4.300.664**	**4.336.450**
	Overige overheidsbijdragen en subsidies			
3.2.2.2.2	Gemeente overige bijdragen	17.508	16.700	17.126
		17.508	**16.700**	**17.126**
	Overige baten			
3.5.5	Ouderbijdragen	134.075	160.900	134.531
3.5.1	Verhuur	2.467	5.200	4.316
3.5.4	Sponsoring	3.258	0	3.699
3.5.10	Baten van derden	14.550	0	10.174
3.5.10.2	Overige baten	1.727	0	734
		156.077	**166.100**	**153.454**
	Totaal baten	**4.691.115**	**4.483.464**	**4.507.030**

		Realisatie 2020 In €	Begroting 2020 In €	Realisatie 2019 In €
	Lasten			
	Loonkosten personeel			
4.1.1.1	Loonkosten bestuur, directie en toezicht	432.521	374.630	365.441
4.1.1.2	Loonkosten onderwijzend personeel	2.906.143	2.686.203	2.608.953
4.1.1.3	Loonkosten onderwijsondersteunend personeel	317.288	298.073	306.777
4.1.1.4	Loonkosten vervangingen	97.468	75.000	81.973
		3.753.420	**3.433.906**	**3.363.144**
	Overige personele kosten			
4.1.2.2.0	Inhuur personeel niet in loondienst	0	0	469
4.1.2.3.0	Scholing en opleiding personeel	23.009	40.000	40.656
4.1.2.3.1	Personeelsbijeenkomsten, overleg, beleid en zorg	12.520	7.500	9.846
4.1.2.3.3	Representatie, bijeenkomsten en consumpties	9.943	8.500	3.998
4.1.2.3.9	Overige personele kosten	87.948	65.000	71.890
4.1.2.1.11	Dotaties personele voorzieningen	3.494	0	8.373
4.1.2.1.12	Onttrekking/vrijval personele voorzieningen	-2.794	0	-3.671
		134.120	**121.000**	**131.561**
	Uitkeringen personeel en vervangers			
4.1.3.3	Uitkeringen (-/-)	-95.742	0	-45.852
		-95.742	**0**	**-45.852**
	Personele lasten	**3.791.798**	**3.554.906**	**3.448.853**
	Specificatie personele lasten naar samenstelling			
4.1.1.1	Brutolonen en salarissen	2.850.599	2.553.906	2.529.910
4.1.1.2	Sociale lasten	486.712	480.000	435.560
4.1.1.5	Pensioenlasten	416.109	400.000	397.674
	Totaal lonen en salarissen	**3.753.420**	**3.433.906**	**3.363.144**

In de pensioenlasten 2020 en 2019 zijn uitsluitend de werkgeverslasten opgenomen.

Bij de stichting waren in 2020 gemiddeld 50,97 FTE's werkzaam (2019: 49,95 FTE's)

Onderverdeeld naar:	2020	2019
Directie	4,27	4,10
Onderwijzend personeel	39,77	38,62
Onderwijs ondersteunend personeel	6,93	7,23
	50,97	**49,95**

		Realisatie 2020 In €	Begroting 2020 In €	Realisatie 2019 In €
	Investeringen			
4.2.0.1	Investeringen nieuwbouw en verbouwingen	54.853	0	0
4.2.0.3	Investeringen in meubilair	53.100	50.000	2.490
4.2.0.4	Investeringen in leermiddelen	3.404	5.000	16.690
4.2.0.5	Investeringen in inventaris en apparatuur	0	5.000	0
4.2.0.6	Investeringen in ICT	55.545	50.000	48.497
4.2.0.7	Investeringen in overige mva	2.778	0	23.344
4.2.0.10	Overboekingsrekening mva naar balans	-169.680	-110.000	-91.021
		0	**0**	**0**
	Afschrijvingen			
4.2.2.0	Afschrijvingskosten gebouwen en verbouwingen	16.306	16.308	16.306
4.2.2.1	Afschrijvingskosten meubilair	20.583	19.777	18.138
4.2.2.2	Afschrijvingskosten inventaris en apparatuur	2.499	3.066	3.326
4.2.2.3	Afschrijvingskosten ICT	48.414	43.088	38.422
4.2.2.4	Afschrijvingskosten leermiddelen	17.971	17.633	17.029
4.2.2.5	Afschrijvingskosten overige mva	2.355	1.488	1.567
		108.128	**101.360**	**94.788**
	Huisvestingslasten			
4.3.1.0	Huur terreinen en gebouwen	34.992	30.000	21.658
4.3.3.0	Klein onderhoud gebouwen en terreinen	56.779	55.000	56.889
4.3.4.0	Energie en water	46.236	45.300	49.583
4.3.5.0	Schoonmaakkosten	106.625	91.500	92.793
4.3.6.0	Heffingen en vuilafvoer	4.695	5.000	3.706
4.3.7.0	Groot onderhoud	28.951	0	52.134
4.3.7.1	Onttrekking voorziening onderhoud	-28.951	0	-52.135
4.3.7.2	Dotatie voorziening onderhoud	60.000	60.000	40.000
4.3.8.0	Overige huisvestingslasten	0	0	6.256
		309.327	**286.800**	**270.884**
	Administratie, beheer en bestuur			
4.4.1.0	Administratie en advisering door derden	72.408	65.000	70.920
4.4.1.1	Accountantskosten	11.736	10.000	12.738
4.4.1.2	Contributie besturenorganisaties	6.019	2.500	8.311
4.4.1.3	Verzekeringen	1.659	2.000	1.488
4.4.1.4	Medezeggenschap	1.119	2.500	1.210
4.4.1.5	Telefonie / Dataverbindingen	15.103	9.000	14.001
4.4.1.6	Schooladministratie	1.096	1.000	809
4.4.1.8	Overige schoolgebonden kosten	69.579	101.000	95.955
4.4.1.9	Overige lasten beheer en administratie	5.941	9.000	8.709
		184.660	**202.000**	**214.141**
	Uitsplitsing accountantskosten			
4.4.1.1	*Honorarium onderzoek jaarrekening*	*11.736*	*10.000*	*12.738*
4.4.1.2	*Honorarium andere controleopdrachten*	*0*	*0*	*0*
4.4.1.3	*Honorarium fiscale adviezen*	*0*	*0*	*0*
4.4.1.4	*Honorarium andere niet-controledienst*	*0*	*0*	*0*
		11.736	***10.000***	***12.738***

		Realisatie 2020 In €	Begroting 2020 In €	Realisatie 2019 In €
	Inventaris, apparatuur en leermiddelen			
4.4.3.0	Onderwijsleerpakket incl. ondw licenties	130.519	147.500	122.007
4.4.3.1	Reproductiekosten	17.393	20.000	19.201
4.4.2.0	Kosten en onderhoud meubilair en inventaris	955	2.000	294
4.4.2.1	Beheer en kosten ICT incl. adm. licenties	34.009	37.000	62.614
		182.876	**206.500**	**204.116**
	Overige lasten			
4.4.5.3	Kosten van projecten	28.719	55.000	39.879
4.4.5.4	Activiteiten, werkweken en excursies	37.495	67.950	65.175
4.4.5.1	Overige schoolkosten	10.971	7.150	8.839
		77.185	**130.100**	**113.893**
4.4	**Overige instellingslasten**	**444.721**	**538.600**	**532.150**
	Totaal lasten	**4.653.974**	**4.481.666**	**4.346.675**
	Resultaat	**37.141**	**1.798**	**160.355**

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Het exploitatieresultaat over het jaar 2020 bedraagt € 37.141 positief.

Het bestuur stelt voor om het exploitatieresultaat te bestemmen aan de onderstaande reserves.

Vooruitlopend op de vaststelling door het bestuur is dit voorstel reeds in de jaarrekening verwerkt.

	Stand 31-dec-19	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-dec-20
	€	€	€	€
Algemene reserve	727.313	130.797	0	858.110
Bestemmingsreserves publiek	220.000	-103.000	0	117.000
Bestemmingsreserves privaat	73.788	9.344	0	83.132
	1.021.101	37.141	0	1.058.242

De reserves zijn in detail als volgt gemuteerd:

	Stand 31-dec-19	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-dec-20
	€	€	€	€
Algemene reserve	727.313	130.797	0	858.110
Bestemmingsreserve CAO maatregelen	130.000	-130.000	0	0
Reserve vernieuwbouw	90.000	27.000	0	117.000
Reserve schoolactiviteiten	73.788	9.344	0	83.132
	1.021.101	37.141	0	1.058.242

Gebeurtenissen na balansdatum

Na afloop van het boekjaar hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die van belang zijn voor de beoordeling van de positie van de instelling.

Overzicht verbonden partijen

Overige verbonden partijen (minderheidsbelang en geen beslissende zeggenschap)

Per 31 december 2020 zijn er financiële of organisatorische banden met de volgende rechtspersonen:

Naam	Juridische vorm	code activiteiten
Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs regio Leiden	Stichting	4

Beslissende zeggenschap (stichting of vereniging)

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Eigen vermogen 31 december 2020	Exploitatie saldo 2020	Omzet 2020	Verklaring art.2:403 BW ja/nee	Consolidatie ja/nee
			€	€	€		
St. Kindcentrum Voorhof Leiderdorp			38.639	17.075	78.441	nee	nee
			38.639	17.075	78.441		

WNT-verantwoording 2020

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen ingegaan. Per 1 januari 2016 is de maximale beloning afhankelijk van het aantal complexiteitspunten van de organisatie.
Deze verantwoording is opgesteld op basis van de op Stg Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp van toepassing zijnde regelgeving het WNT maximum voor het onderwijs.

Het bezoldigingsmaximum in het boekjaar 2020 is € 119.000 Aantal punten 4
Het intern toezichthoudend orgaan heeft in haar vergadering van december 2019 ingestemd met deze WNT norm.
Deze klasseindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

Gemiddelde totale baten	2
Gemiddeld aantal leerlingen	1
Gewogen aantal onderwijssoorten	1
Totaal aantal complexiteitspunten	4

Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum.

Voor elke hieronder vermelde onverschuldigde betaling is een vordering ingesteld die is inbegrepen in de post overige vorderingen.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2020		
Bedragen x € 1	P.H. Laman	
Functiegegevens	Directeur/bestuurder	
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1-jan-20	31-dec-20
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,5	
Dienstbetrekking?	Ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	50.833	
Beloning betaalbaar op termijn		
Subtotaal	50.833	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	**59.500**	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t	
Bezoldiging	**50.833**	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		
Gegevens 2019		
Functiegegevens	Directeur/bestuurder	
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1-jan-19	31-dec-19
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,5	
Dienstbetrekking?	ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	46.837	
Beloning betaalbaar op termijn		
Totaal bezoldiging 2019	**46.837**	
Individueel WNT-maximum	**57.500**	

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Niet van toepassing

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Niet van toepassing

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Niet van toepassing

Gegevens 2020	
Naam topfunctionaris	**Functie**
Dhr. J.F. de Kort	Voorzitter
Dhr. B. Jongman	Lid Raad van Toezicht
Dhr. O. Gennissen	Secretaris
Dhr. J. de Groot	Lid Raad van Toezicht
Dhr. A Pouwels	Lid Raad van Toezicht

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700

Niet van toepassing

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is

Niet van toepassing

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Niet van toepassing

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Niet van toepassing

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	41316
Naam instelling	Stg Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp
KvK-nummer	40445203
Adres	Marjoleintuin 58, 2353 PL LEIDERDORP
Telefoon	071-5425503
E-mailadres	administratie@pcboleiderdorp.nl
Website	www.pcboleiderdorp.nl

Contactpersoon

Naam	Dhr. N. Groeneveld
Adres	Edelgasstraat 57, 2718 SX Zoetermeer
Telefoon	071-5166600
E-mailadres	info@ohm.nl

BRIN-nummers

11LF PCBS W DE ZWIJGER
11LF01 REGENBOOG LEIDERDORP
11WQ PCBS KASTANJELAAN
13CL PCBS 'T BOLWERK

VAN REE ACCOUNTANTS
registeraccountants en belastingadviseurs

Leidse Schouw 2
2408 AE Alphen aan den Rijn
Postbus 352
2400 AJ Alphen aan den Rijn

T (0172) 78 21 30
alphenaandenrijn@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 64599892

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Stichting Protestants-Christelijk Basisonderwijs Leiderdorp

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting Protestants-Christelijk Basisonderwijs Leiderdorp te Leiderdorp gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Protestants-Christelijk Basisonderwijs Leiderdorp op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. de staat van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Protestants-Christelijk Basisonderwijs Leiderdorp zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o

Van Ree Accountants is een handelsnaam van Van Ree Accountants West BV.
Op al onze diensten zijn de SRA-Algemene voorwaarden van toepassing die gedeponeerd zijn onder nummer 40481496 bij de Kamer van Koophandel te Utrecht.
Op verzoek worden deze kosteloos toegezonden.

Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het

Onderwijscontroleprotocol OCW 2020. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
    - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
    - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die

voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Alphen aan den Rijn, 14 juni 2021
Van Ree Accountants

Was getekend:

drs. J. Bergman RA